

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI

PREȘEDINTE: Costel FOTEA

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS

MANAGER: Vali Viorel SANDU

REDAȚIA:

Redactor șef: Florina Zaharia

Redactori: Alina-Simona Dragomir, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editorilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,

e-mail: office@ccdj.ro

ISSN: 1583-0225

**Revista poate fi procurată de la sediul redacției.
Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:
https://www.ccdj.ro/editura_revista.html**

Inaugurarea noii Șăli de Spectacole a Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați

„Este o zi deosebită pentru comunitatea noastră! Cu mândrie și bucurie astăzi inaugurăm prima sală de spectacole nouă și modernă a Centrului Cultural “Dunărea de Jos”! Acesta este rezultatul unei colaborări frumoase și a unei investiții remarcabile, care a fost posibilă datorită muncii în echipă. Împreună am construit un spațiu în care visele devin realitate și unde emoțiile se împletesc în armonie cu creativitatea.

Noua sală de spectacole, cu cele 154 de locuri, va fi locul în care se vor desfășura spectacolele captivante ale elevilor talentați ai Școlii de Arte. Aici, fiecare notă muzicală, fiecare mișcare de dans și fiecare expresie artistică vor prinde viață și vor încânta sufletele celor care ne trec pragul. Această sală va fi un loc în care se vor desfășura nu doar spectacole, ci și proiecții, conferințe și dezbateri pe teme culturale și educaționale, contribuind astfel la îmbogățirea și diversificarea ofertei culturale din orașul nostru.

Pentru viitorul copiilor noștri, pentru a încuraja performanța, am creat acest spațiu, iar acum cei aproximativ 1000 de cursanți care învață cu pasiune și dedicare la Școala de Arte a CCDJ, au un loc al lor, un loc în care își pot exprima liber talentele și pasiunile.”

Costel FOTEA
Președintele Consiliului Județean Galați

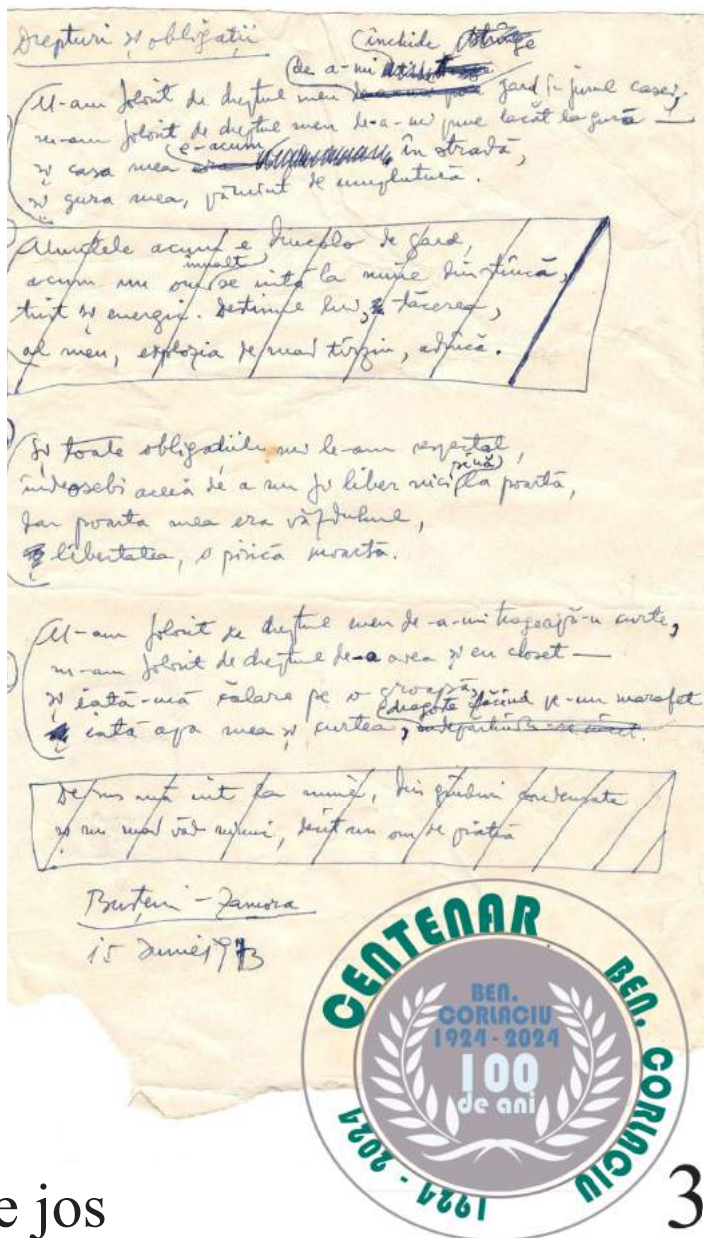

Centenar Ben. Corlaci

Benedict Corlaci (n. 6 martie 1924, Galați – d. 15 iunie 1981, Paris) a fost un poet, prozator și traducător român. A absolvit Literele și Filosofia la București (1947). A fost redactor la revista Flacăra, membru al grupării de pe lângă revista Albatros, alături de Geo Dumitrescu și Dinu Pillat. În 1975 s-a stabilit în Franța.

A scris o poezie anticalofilă, cu tentă anarhistă. Proza de inspirație autobiografică se remarcă prin poza damnării și exprimarea revoltei sociale: Moartea lângă cer, 1946; Candidatul, 1950; Pâinea păcii, 1951; Cazul doctor Udrea, 1959; Baritina, 1965; Strigoaica și casa nebună, 1973; Tout espoir sera puni; d'un écrivain roumain à Paris (Orice speranță va fi pedepsită; de un scriitor român la Paris), 1984.

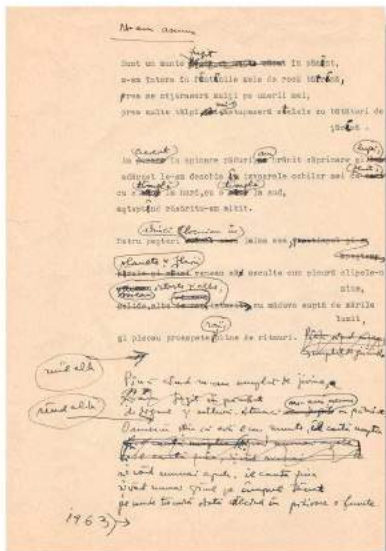
Ben Corlaci este valoros și ca traducător, el fiind cel care a tradus povestea de dragoste a Isidorei Duncan, iubita și soția lui Esenin, și tot datorită lui avem traducerea pentru „Micul Prinț” a lui Exupery.

Carte poștală Ben. Corlaci

Galați - orașul scrie, orașul citește

Fotografii din arhiva familiei
© Ana Christina Corlaci - fiica autorului

© stiloul autorului

6 martie 1924 Galați
16 iunie 1981 Paris

destinatari:

proiect realizat cu sprijinul
Consiliului Județean Galați
și Uniunii Scriitorilor din România

Un moment muzical „astral”...

Vasile SAVIN

Întrucât luna aceasta mă trimite, ca în fiecare an, cu gândul la *11 martie 1929* – dată la care s-a născut muzicologul, filosoful, teologul, omul de o vastă cultură George Bălan – le propun celor care poate își pun / și-au pus problema unei culturi muzicale „îndrumarul” pe care mi l-a trimis la 7 februarie 1969. Dacă mii de oameni se îmbulzeau la conferințele sale de la Ateneu sau Conservator, dacă (presupun !) zeci de mii de oameni ascultau emisiunea radiofonică de vineri seara (?) „Istoria muzicii în capodopere” înseamnă că merită să pun la dispoziția cititorului aceste rânduri... muzical.

Fiind în căutarea unui drum în viață, îl rugasem, într-o scrisoare anterioară, să-mi dea câteva sugestii care să stea la baza unei discoteci de calitate. Transcriu, mai jos, doar ceea ce ține de muzică și câteva rânduri de încheiere.

- I. Bach: Clavecinul bine temperat (preludii și fugi)
Cantate (Electrecord a scos „Magnificat”)
Concertele pentru pian (și cele pentru vioară)
Concertul pentru 2 viori
Suitele de orchestră (4)
Ofranda muzicală
Arta fugii
- II. Mozart: oricare din simfonii (dar cu deosebire ultimele trei: 39, 40, 41)
opera „Don Juan” (măcar fragmente)
oricare din cvartete
Cvintetul cu clarinet
Cvintetele cu 2 viole
oricare dintre sonatele de pian
Recviemul (sau Marea messă în do minor)
- III. Haydn: oricare din simfonii
Anotimpurile
Creațiunea
- IV. Beethoven: toate simfoniile (9)
„concertele de pian
concertul de vioară

cvartetele (de dorit toate, adică 17 și cu deosebire ultimele cinci)
 Sonate de pian: Patetica, Appassionata, a Lunii, precum și ultimele trei
 (op. 106, 109, 111)

- V Schubert: Simfonia „Neterminată”
 Cvartetul Fata și moartea
 Cvintetul Păstrăvilor
 Ciclul de lieduri „Călătorie de iarnă” (Electrecord)
 oricare dintre sonatele de pian
- VI Wagner: măcar uverturi (sau preludii) la
 Tristan și Isolda
 Parsifal
 Tannhäuser
 Lohengrin Vasul fantomă (Olandezul zburător)
 Maeștrii cântăreți
- VII Vivaldi: Anotimpurile
- VIII Brahms: Simfoniile (4)
 Cantatele de pian (2)
 Concertul de vioară
- IX Mahler: oricare din cele 10 simfonii
- X Debussy: Marea
 3 nocturne (Nori, Sărbători, Sirene)
 Preludii

„Cele înșiruite sunt desigur doar o parte din tezaurul universal al muzicii, dar partea lui
 ce mai prețioasă.”

Scrisoarea se încheie astfel: „Când veți mai vrea să vă ajut cu vreo sugestie, reveniți. În
 speranța că sfaturile mele vă vor fi utile, vă salut prietenește.”

Urmează semnătura, locul și data: *George Bălan* (subliniat), *Sinaia 7 febr. 69*.
 Acesta o fost, pentru mine un moment „astral” și de aceea, spiritualicește, îi sunt dator.
 Aș vrea să mai adaug un fapt care m-a hotărât să dau curs acestei destăinuiri.

Prin nu mai știu ce an (trebuie să fi fost, oricum, după 1980), o persoană, care avea
 un copil – o fetiță, (parcă prin clasa a III-a) – la Școala Nr. 42 de pe Bd. Siderurgiștilor, unde
 „pusesem pe picioare” o bibliotecă (lucrând fizic și ajutat de elevi), aflând că dețin un asemenea
 „ghid” m-a rugat să-i fac o copie pentru fetiță. Nu știu cum am procedat, însă i-am oferit o
 reproducere xeroxată, entuziasmat fiind că, la vremurile acelea, mai existau oameni preocupați
 și de cultură. Așa că am transmis ștafeta mai departe! Nu știu dacă am mai împărtășit-o și
 altora. Însă gestul făcut de George Bălan pentru mine merita și merită să-și continue drumul.

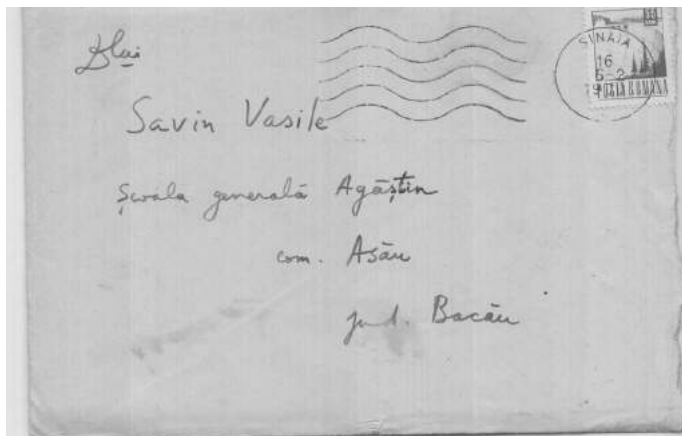
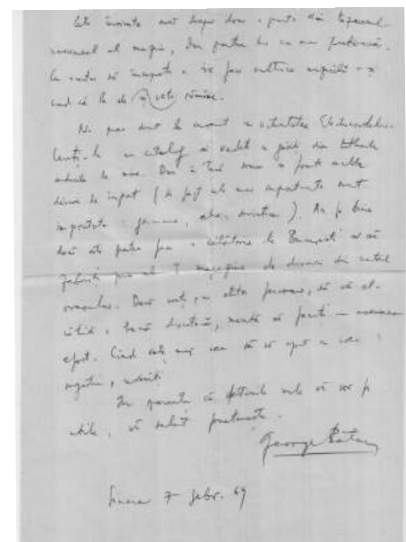
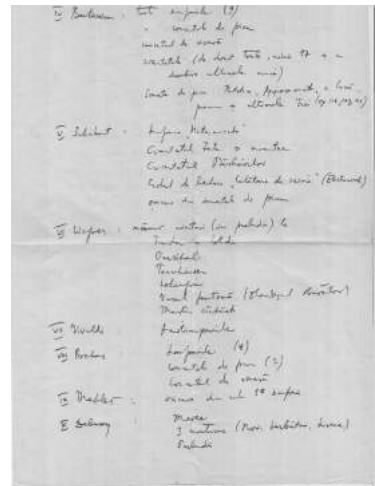
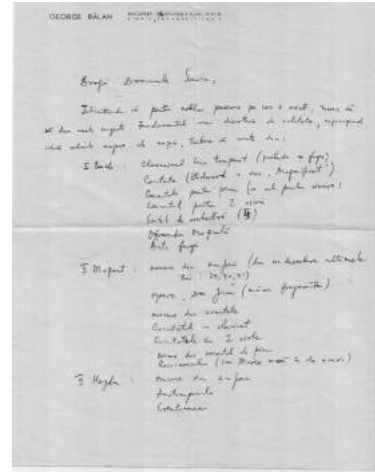
Cultura trebuie să dăinuiască întrucât este binefăcătoare, ziditoare. Anii nu se mai întorc, dar faptele de bine au timpul, drumul și menirea lor carismatică. Pe 3 ianuarie 2022, George Bălan se stinge pe un pat de spital, răpus de covid, la câteva zile după ce îi telefonasem (fără a putea vorbi!) auzind doar câteva sunete și interdicția răstită a infirmierei sau asistentei de a-i permite să vorbească.

George Bălan a lăsat o moștenire culturală de excepție. M-am ocupat cu realizarea unei Bibliografii – începută în noiembrie 2005, cu o adăugire în 2013 – (fotografiind toate articolele – 408, apărute în 33 de publicații, între anii 1953-1977). Am cercetat și ce s-a scris despre el. I-am trimis DVD-ul. A fost copleșit.

Talantul nu a fost îngropat și mă bucur că am răspuns, cumva, prieteniei sale, făcând ce am putut în condițiile ante- și postrevoluționare. I-am tradus și 2 cărți: *Arta de a asculta Mozart și Emil Cioran: Luciditatea eliberatoare?* la Editura Dacia (în 2006, respectiv 2009), revizuite și adăugite (Editura Sens (2021, iar CIORAN în curs de apariție).

„*Amințirile*” lui George Bălan pot fi citite în arhiva *Observatorului cultural* (10.06.2021 – 03.11.21), numerele 1066 - 1085.

- <https://www.observatorcultural.ro/articol/a-murit-george-balan-1929-2022/>
- <https://www.contributors.ro/la-stingerea-din-viata-a-lui-george-balan/>
- <https://ucmr.org.ro/Texte/Revista-Muzica-7-2019-5-LComan-George-Balan.pdf>
- <https://ucmr.org.ro/Texte/actualitatea-muzicala-2022-02.pdf>

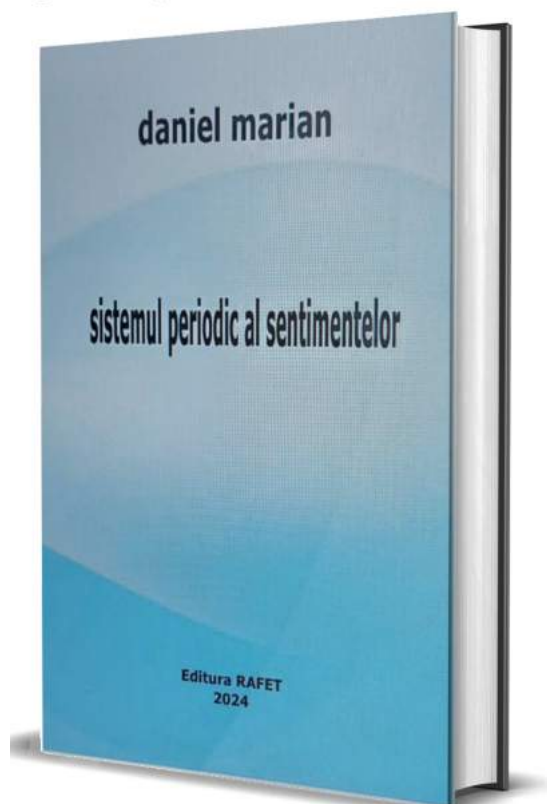
Plutirile inimii străpungătoare

Octavian MIHALCEA

Noua carte de versuri a lui Daniel Marian, *Sistemul periodic al sentimentelor* (Rafet, Râmnicu Sărat, 2024), pune în scenă tablouri ce s-ar putea revendica din zona vertijurilor înalte, a metaforei cotropitoare, cu mereu surprinzătoare detalii pe calea regală a introspectării. Spectacolul imaginației are dimensiuni ieșite din comun. Tot ceea ce ține de complexitatea simbolului va fi recunoscut în esența lirismului profesat de Daniel Marian. Printre camuflări recunoaștem amplitudinea inflărilor sentimentale, deosebită acuitate a ființei. Nu lipsesc nici apropierea eterice, semne dintr-o regiune predispusă la plutire și finețe. Sunt căutări misterioase printr-un labirint crepuscular cu mari propensiuni întru fascinație.

Aura saturniană caracteristică poetului este foarte vizibilă aici: *pașii poetului// pașii poetului au arat câmpul/ se văd semnele câmpului întoarse pe dos/ tristețea ploaia cenușiul de toamnă// pașii poetului au semănat în urmă/ chipul iubitei împletit din iasomie va crește/ ca un adevăr absolut obișnuit/ va trage câmpul după el/ ca pe un semnal de alarmă// pașii poetului trudind/ câmpul acesta de la marginea somnului. Sinteza înfrigurărilor cu înfricoșările conduce la amprentări expresioniste. Cu valoarea enigmei,*

cromatica lui Thanatos. Sunt și anumite imersiuni mai mult sau mai puțin imaginare, inima având valoare paradigmatică în această ecuație subtilă. Sesizăm și particularități chagalliene, atipice, cu hipertrofiat nimb terminal. Entități angelice patrulează prin lumea poetului. Evadarea spre norii suprarealității tonifică atmosfera.

Fugile prin interiorul sufletului au o specială intensitate. Lirica lui Daniel Marian e avidă să descopere tainele începutului, cheia înțeleșurilor aparent entropice. Persistă impresia că ne aflăm mereu în imediata apropiere a revelației. Amalgamările din volum iau valori care incită. Esențializarea următoare denotă mistuitoarea pasiune melancolizată pentru verticală: *fără cai// te rog Doamne/ măcar atât un război fără cai/ ochii lor lumânare de vecernie/ au parcurs deja toată întristarea/ din întreg universul.*

Tușele poetice marca Daniel Marian au de-a dreptul o consistență hipnotică, fiind anunțate paradoxuri greu dislocabile. Suntem atrași de intensitatea extremelor incendiare. Suntetul clopotelor ar putea să mistuie. În alt registru, viața și moartea comportă vibrații indecise, părți translucide ale unui joc intermediar. Constantele glisări se apropie de ființa Legii. Cele viabile sunt ocultate cu intensitate: *există mai multe singurătăți// pe care dintre ele să o aleg aceea/ a cuvântului sătul de așteptare/ după încă nenăscutul înțeles// sau mirarea fluturelui când se vede/ cu aripi singur în spectacolul de culori/ gata să-l înghită cerul/ pentru un nou curcubeu.* Pasiunea deciptării are în față spectacole barochizante. Neliniștile sunt profilate printre ritualuri lirice migratoare.

Momentele trăite aparțin tot mai mult inefabilului. Cunoașterea se îndreaptă brusc către ascundere. Mai toate au loc între ochiul din triunghi și rănile iubirii. O profesiune de credință pentru adevărurile imuabile proprii adâncului: *să recunoaștem viața e în peșteri/ cu vopsite ei scufundate plăceri/ n-ar trebui să ieșim de acolo deloc.* Nu de puține ori simțim cum adie briza fatalității, în pofida nedisimulatelor trasee spre piscuri ideale. Importantele porțiuni ludice pot fi chiar salvatoare. Undeva în carte, când vorbim despre infinit totul e

posibil...

Certitudinea viului permite aproape orice salt. Vulturii și vrăbiile coexistă deasupra variabilelor contingentei.

Numelui din oglindă i se întâmplă constant câte ceva ce lasă urme adânci: *celălalt eram eu// cel străin cel singur/ cel stupid cel din urmă/ cel cu vântul în față/ cel lovit de streche/ cel adus de barza fără pereche// cel cu mai mult de un corn/ cel cu frimituri în coadă/ cel de după ora închiderii/ cel înfășurat în foiță de țigară/ cel arzând pe îndelete// cel ucis de tandrețe.*

Ondulările poetice care îl stăpânesc pe Daniel Marian par integrate în ritualul athanorului. Un soare al coridoarelor fluide veghează neîncetatele descoperiri. Între înțelepciune și naufragiu pasul nu este mare. Umbra, fundamentala umbră va accentua situările. Pentru că *de la inventarea seringii încoace/ s-au dat nenumărate găuri pentru / inocularea diverselor sentimente/ trecute în domeniul farmaceutic/ sau pentru extragerea terapeutică de lacrimi// de la inventarea seringii încoace/ suntem toți niște bolnavi pe masa/ de operație unde ni se caută inima// această neliniștită fereastră spre lume.* Regenerarea cerului va constitui un vis apoteotic. Cartea lui Daniel Marian vorbește fără încetare despre complexitatea spasmelor trăirii, fluviu învăluind străpungătoarele transparente.

150 de ani de la nașterea lui Eugeniu P. Botez (Jean Bart)

Datorii uitate (I)

Gheorghe FELEA

Ab initio, se impune precizarea că atribuirea titlului *Datorii uitate* pentru articolul dedicat împlinirii a 150 de ani de la nașterea, la 28 noiembrie 1874, la Burdujeni (Suceava), a comandorului Botez P. Eugeniu/ scriitorului Jean Bart, ca al patrulea copil al căpitanului Panait Botez (viitor general), are o triplă semnificație. Așa cum îi plăcea viitorului scriitor să afirme cu mândrie: *“Leagănul familiei mele este Tg.-Ocna”*, locul de baștină al mamei sale, Smaranda, fiică a căminarului Nastasachi Mihail, prin care se înrudea cu familia poetului Gheorghe Sion și cu paharnicul Constantin Sion, autorul *Arhondologiei Moldovei*. Aceste informații rezultă din conținutul actului de naștere: *„Actu de naștere a d-lui Eugenie, de secsu bărbătesc, născut eri în comuna Târgului Burdujeni, la casa părinților sei din strada doua cu no. 84. Fiu a d-lui căpitan Panait Bottenu de 29 de ani și a d-nei Smaranda Bottenu născută Mihailu, de 27 de ani și cu domiciliul în târgu Burdujeni”*.

Prin atribuirea titlului articolului *Datorii uitate*, am preluat denumirea uneia din scrierile sale reprezentative din 1916, din dorința de a înlătura o prejudecată care

mai persistă încă în interpretarea scrierilor lui Jean Bart, generată de înregimentarea scriitorului în mișcarea poporanistă, fără nuanțările și delimitările necesare. Indubital, la Iași, aidoma unei bune părți a tânărului României de atunci, a fost atras de mișcarea socialistă, lucru înlesnit și de faptul că locuința familiei sale era alături de casa lui Ion Nădejde. De asemenea, și mai târziu, nu renunță la lecturile prohibite din Tolstoi sau Zola, așteptând cu înfrigurare sosirea ziarelor *Munca* și *Lumea nouă*. De altfel, Botez P. Eugeniu debutează literar chiar în ziarul *Munca*, sub pseudonimul Gh. Rot, iar cu pseudonimul Troțuș, publică povestiri (*Iapa căpitanului*, *Școala fiilor de militari din Iași* ș.a.) în *Munca* și *Lumea nouă*, în care „demască unele aspecte ale vieții militare din acea vreme”. În jurul anilor 1900, mulți tineri intelectuali, cuceriți de avântul mișcării și de idealurile înnoitoare ale epocii, se atașează mișcării socialiste, dacă nu printr-o înrolare directă, cel puțin în plan afectiv. Atașament pentru mișcarea socialistă au manifestat în tinerețe Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, G. Ibrăileanu, N. D. Cocea, Gala Galaction, Dimitrie Anghel. “Zilele cele mai frumoase ale primei mișcări socialiste” - cum le numea Gala Galaction - au rămas ca amintiri neșterse nu de puține ori așternute pe hârtie sau transfigurate literar. Merită menționat și faptul că Eugeniu P. Botez a fost, datorită prieteniei cu Garabet Ibrăileanu, unul dintre colaboratorii permanenți ai revistei „*Viața Românească*”, încă de la apariția acesteia, în 1906.

Quid pro quo-ul poporanist a fost întreținut de faptul că unii asociau titlul volumului, *Datorii uitate*, cu motivul dominant al literaturii poporaniste: “*datoria intelectualului față de popor*”, fapt ce a condus la anatema de “*scriitor poporanist*”,

pecete preluată, apoi, în manualele școlare, cursurile universitare sau edițiile de largă popularizare. Evident, asistăm la o evaluare nedreaptă, atribuită tale-quala operei integrale a lui Jean Bart. Se extinde astfel ceea ce este reprezentativ doar pentru o secțiune a operei, asupra ansamblului scrierilor sale. Pentru Jean Bart ajuns la maturitate, “*Datoria*” încetează să mai fie un motiv obsedant, tezig. Dimpotrivă, cu o operă literară relativ restrânsă dar inedită ca tematică și orizont, scriitorul Jean Bart a atras atenția criticii literare, care și-a exprimat aprecierile prin exegezele semnate de G. Ibrăileanu, Ilarie Chendi, N. Iorga, M. Ralea, Ovid. Densușianu, Mihail Dragomirescu, E. Lovinescu, Pompiliu Constantinescu, G. Călinescu, Perpessicius, Octav Botez, Șerban Cioculescu etc.

În al doilea rând, prin atribuirea titlului *Datorii uitate* am intenționat să atragem atenția și asupra faptului că, în contemporaneitate, tendințele globaliste, materialiste, pragmatice, vădit aculturale, ostracizează pe nedrept, pe unii autori valoroși. Nici scrierile lui Jean Bart (Eugeniu Botez) nu au fost exceptate, ele fiind ignorate și intrând într-un persistent con de umbră. Afirmăția anterioară poate fi susținută prin faptul că până la apariția lucrării lui Constantin Mohanu, *Jean Bart (Eugeniu Botez): Viața și opera*, Editura: Biblioteca Bucureștilor, 2001, scriitorul nu a beneficiat de o monografie. Opiniile, judecățile de valoare ca și unele contribuții biografice rămân izolate și fragmentare în prefețele și cuvintele introductive la unele din volumele reeditate. Acestea li se adaugă studiile de istorie literară, tratatele, cursurile universitare, îndeosebi cele dedicate primelor decenii ale secolului XX, lucrări în care și scriitorului Jean Bart i se acordă spații minimale, de cele mai multe ori

fără convingere, cu aprecieri lipsite de profunzime. Este momentul să desconspirăm și al treilea obiectiv al utilizării *Datoriilor uitate* prin exprimarea, în sens propriu, a speranței că împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Jean Bart, va marca un reviriment în valorificarea moștenirii literare, prin readucerea în actualitate a unor creații pe nedrept uitate, precum și prin reevaluarea operei unor scriitori controversați, atât în ceea ce privește valoarea ca atare, cât și apartenența lor la diverse grupări sau curente literare. Evident, aceasta presupune investigarea izvoarelor istorice, atragerea în circuitul științific a mărturisirilor literare, a jurnalelor, memoriilor, corespondenței etc și, mai ales, a izvoarelor și documentelor. Documentarea presupune, în cazul lui Jean Bart, cercetarea exhaustivă a fondurilor de la: Biblioteca Academiei Române, Arhivele Statului București și Filialele Bacău, Suceava, Iași, Galați, Tulcea, Constanța, Arhiva Ministerului Apărării Naționale, Muzeul Militar Central, Muzeul Marinei din Constanța, Muzeul Literaturii Române, căpităniile porturilor Galați, Călărași, Constanța și Sulina, Fondul Comisiei Europene Dunărene, precum și diverse fonduri și arhive particulare.

Comandorul Eugeniu Botez, intrat în literatura română sub numele de Jean Bart (pseudonim care l-a consacrat!) merită această restituție. Noile “reper biografice” care conturează formația spirituală și literară a scriitorului și luminează geneza celor mai multe din scrierile sale trebuie să revigoreze studierea operei lui Jean Bart, cel „născut” în decembrie 1898, când în „*Adevărul de joi*” (nr. 9 din 10 decembrie), Eugeniu Botez semnează cu noul pseudonim schițele *Moartea pilotului, Șoimul și Singură*. Numele de Jean Bart ca scriitor fusese consemnat însă în scris de aceeași revistă, cu un număr înainte (3 decembrie 1898),

la rubrica intitulată „*Corespondență*”: „*Jean Bart. - Mulțumim. Mai trimiteți și comunicați-ne, dacă se poate, adresa*”. Pseudonimul „Jean Bart” va deveni de acum încolo numele literar al lui Eugeniu Botez. Alegerea acestui pseudonim se datorește lecturilor de pe când era elev și admirației nețărmurite pentru Jean Bart (1650-1702), viteazul marinar francez (la început corsar), care, prin isprăvile și îndrăzneala lui devenite legendare, a reușit, cu toată originea modestă, să fie numit căpitan de escadră pe timpul lui Ludovic al XVI-lea și înălțat la rangul de pair.

Veritabilul Jean Bart s-a evidențiat nu numai ca strateg de război ci și ca un erou național. În 1694, a confiscat, în detrimentul olandezilor, 130 de nave încărcate cu grâu, pe care Ludovic al XIV-lea le comandase în Norvegia. El a devenit comandant de marină la Dunkerque, unde și-a găsit și sfârșitul, la 27 aprilie 1702, la doar 51 de ani. Iată un exemplu prin care „biografia spirituală a scriitorului” împrumută din “aura eroului corsar”. În cazul lui Jean Bart este decelabil transferul asupra unor personaje a unor elemente din propria-i viziune despre lume, ajungându-se la situația în care acestea devin un alter ego al autorului. Pentru cei inițiați, este de domeniul evidenței că Petre Corbu din *Datorii uitate* sau ofițerul de marină Mincu din *Europolis* conturează biografia spirituală a autorului iar raportul biografic/operă devine unul de interdependență, suplinire și întregire reciprocă.

Bogăția datelor existențiale face posibilă încheierea unei biografii, care fără nici o doză de „romanțare” - oferă cititorului fapte pline de viață și de pitoresc, evocatoare de „oameni și vremuri” de început de veac XX. Om al timpului său, scriitor-cetățean, dar și om al datoriei, urcând treptele militare ierarhice până la rangul

de comandor, Eugeniu Botez, prin titlurile și funcțiile avute și misiunile încredințate (căpitan de port și comisar maritim la Sulina, director al Școlilor de marină din Constanța, comandant al punctului militar Sulina în timpul primului război mondial, inspector general al Porturilor și Navigației la Dunărea de Jos, director al Asistenței Sociale, apoi ctitor și conducător al Ligii Navale Române, membru al Delegației Române pentru Tratatul de pace de la Paris (1919), delegat la Conferințele Dunării de la Paris și Budapesta (1920), delegat la Congresele Internaționale de Navigație de la Philadelphia (1912) și Cairo (1927) și la Conferința maritimă de la Geneva (1929), inițiată de Biroul Internațional al Muncii, delegat la Congresele Internaționale P.E.N.-Clubs de la Paris (1925) și Varșovia (1930), membru corespondent al Academiei Române, membru în Comitetul de organizare a programelor Radio București ș.a.), prin toată această activitate deosebit de bogată, a intrat în legătură cu instituții și personalități din țară și de peste hotare care prezintă interes din foarte multe puncte de vedere (militar, diplomatic, literar, cultural, social.)

O atenție specială ar trebui acordată originii familiei scriitorului, a ascendenților pe linie paternă și maternă, asupra anilor petrecuți la Iași: școala primară - unde i-a fost dascăl Ion Creangă. Despre humuleșteanul hâtru discipolul său își amintește: *Printre atâția dascăli severi și înăcriți care mi-au chinuit copilăria ani de-a rândul, apare figura blândă și jovială a domnului Creangă, pe care toți băieții îl iubeam. Omul acesta, înalt și burtos, pururea zâmbitor, radia în jurul lui pe stradă ca și în clasă, în vorbă ca și în scris, aceeași lumină, bunătate și veselie. Cu ce dragoste, cu ce căldură își îndeplinea el nobilele misiuni de luminător!*

Patima lui era gramatica și punctuația. Ținea la scrisul limbii curate românești,

după firea ei. Și făcea cu noi în clasă probă după bucățile ce le tipărea mai pe urmă în celebra carte Învățătorul copiilor. „Mai zi o dată măi băiete, și încă o dată, că asta nu sună curat românește!” Și cu mâna pâlnie la ureche, asculta repetarea fiecărei fraze. Îl chinuia uneori ceasuri întregi un singur cuvânt, care i se părea că nu-i la locul lui – căci după auz judeca el efectul literar al stilului.

Despre Jean Bart criticul literar George Ivașcu, afirma cu just temeii „...e un Odobescu al apelor înzestrat cu un spirit fin, realist, dar și un om de atitudine, cu harul unui verb mușcător și cinic”. „Neputând trăi numai din literatură - îi mărturisea Bart lui I. Cremer, cel care îi semna prefața unei cărți - nu m-am devotat cum ar fi trebuit, trup și suflet, scrisului; cea mai mare parte din munca ce am depus-o în viață a fost pentru alte ocupații”. De altfel, Mircea Braga, preciza și el „... pentru Jean Bart scrisul este o ocupație a timpului liber.” Într-un alt context, același Mircea Braga, surprindea sintetic și riguros viața lui Bart care s-a împărțit permanent între profesia de ofițer de marină și pasiunea pentru scris.

„Autorul nostru este unul din acele rare cazuri în care, cu adevărat viața și literatură sunt - sau măcar par – una...”

O ilustrare pentru afirmația anterioară poate fi prefața scrisă la lucrarea lui Lazăr Măglașu și Nicolae Deleanu, *Istoricul mișcărilor muncitorești din porturi*, lucrare apărută în 1932, la aniversarea a 20 de ani de la înființarea Uniunii muncitorești din porturile României, în cuprinsul căreia Eugeniu Botez își reafirmă crezul din tinerețe: *“Nu se poate nega că a existat un socialism utopic, romantic, sentimental și idealist, pe care istoria nu trebuie să-l ignoreze*

Moartea lui Eugeniu Botez, alias Jean Bart, survine la domiciliul său de pe strada Doamna Oltean nr. 158 din București, în urma unei come diabetice. ...” *S-a întâmplat la ora opt dimineța, vineri 12 mai 1933, oră la care pe nave se ridică pavilionul. Dar pentru cel mai vestit marinar român, cel care și-a ales pseudonimul Jean Bart, a însemnat sfârșitul”*

În 1933, când Eugeniu Botez pleaca în călătoria cea de pe urmă, îi rămân trei copii: Călin-Adam (născut în 1909), Stroe-Eugen (născut în 1912) și Ada (născută în 1918). Băieții erau din prima căsătorie cu Marioara (născută Dumitrescu, decedată în 1913), iar Ada - din cea de a doua căsătorie cu Mania (născută Goldman) de care se despărțise prin divorț în 1926. La despărțire, fosta soție își păstrează numele soțului, devenind cunoscuta pianistă Mania Botez. Fata, în vârstă de 8 ani, rămâne în grija tatălui. Primul băiat, Călin-Adam - pentru familie, prieteni și cunoscuți: Călin - a absolvit Facultatea de chimie industrială la 21 de ani, dar după stagiul militar îmbrățișează cariera tatălui său: ofițer de marină. Se căsătorește la 2 mai 1935, în vârstă de 26 de ani, cu Cecilia

Frederica Storck, în vârstă de 20 de ani, fiica artiștilor plastici Frederich Storck și Cecilia Cuțescu Storck..

Stroe-Eugen, cel de al doilea fiu al scriitorului, ajunge un avocat cunoscut, după absolvirea facultății de Drept din București. Se căsătorește în 10 martie 1945 cu Emilia-Maria Schițeanu, în vârstă de 22 de ani, studentă la Medicină. După război, Stroe-Eugen continuă să practice avocatura. Face și politică social-democrată. La începutul anului 1948, Stroe-Eugen Botez, care făcuse stagiul militar la Marină, este numit secretar al Comisiei interimare a Ligii Navale Române, sub auspiciile căreia apărea revista *Marea noastră*, la care a colaborat și el. Lucrează, pentru scurt timp, la Ministerul Afacerilor Externe, ca secretar al lui Mihai Ralea

Ada Botez, cel de al treilea copil al scriitorului, urmează Artele Plastice și se afirmă în sculptură, într-un timp făcând ucenicie în atelierul lui Brâncuși de la Paris. Prin căsătoria cu un maior, Hill, de la Ambasada Marii Britanii din București, se stabilește apoi în Anglia, devenind cunoscută sub numele de sculptorița Ada Botez.

Frederick Storck, căsătorit cu pictorița româncă Cecilia Cuțescu, a fost prieten cu Jean Bart, iar după moartea lui, pe cripta albă din cimitirul Bellu a săpat, sub portretul scriitorului COMANDOR EUGEN P. BOTEZ (JEAN BART) 1874-1933. În partea de sus a blocului de marmură a dăltuit, într-un medalion, o corabie nostalgică, cu pânzele în vânt - bricul „Mircea”, la bordul căruia comandorul și-a făcut ucenicia și pe care, sub numele literar Jean Bart, l-a imortalizat în Jurnal de bord

Despre legăturile comandorului/scriitorului cu orașul Galați în numărul viitor al revistei.

Pe câmp cu inul albastru

Adrian ZĂINESCU

1. CALCULE

Dacă e s-o compari cu ceva,
viața întreagă pare alcătuită din calcule.

La început, socotim în zile,
apoi în luni, până se face anul
în care să suflăm fericiți.

Și ei se adună, trec,
noi tot suflăm în ei
cu aceeași fericire,
calculăm câte luni

mai sunt până la Crăciun,
până la Revelion,
până să strângem bradul,

până la Paște,
oare câte zile libere
sunt anul ăsta,

cât ne-a mai rămas
până la salariu,
cu cât s-au mărit prețurile,
chiriile, taxele și ridurile,

bolile, rețetele,
cât de departe e parcul,
câte scări sunt de coborât,
ce distanță este până la baie,
câte zile or mai fi
până ce nu va mai fi niciuna.

Iar, la final, la căpătâiul nostru,
cineva își va face calculele
cu cât să plătească groparul.

2. DUPĂ

După noi, pământul unde am stat
câteva sute de mii de ani
va purta, pentru foarte puțin timp,
o urmă întunecată, ca un loc tocit
în turul pantalonilor.

Iarba, copacii, aerul
vor rămâne și ele culcate la pământ,
urma unde am fost odată,
locul pe unde am trecut.

Apoi, după noi, va crește încet timpul,
ca o iederă ce se strecoară
prin crăpătura unui zid
și urcă spre cer, lacomă de lumină.
După o vreme, timpul se va ofili și el
și va cădea în sine însuși,

iar după toate acestea
nu va mai rămâne niciun semn,
nicio dovadă clară că odată, demult,
cineva a locuit aici,
pe acest segment de timp
dintr-un colț uitat de Univers.

3. ARCĂ

Și dacă Pământul este tocmai arca
pe care Noe a lăsat-o
cu limbă de moarte
urmașilor săi, blestemați
să-i ducă mai departe misiunea?
Dacă plutim toți pe o mare de stele
înspre necunoscut, așteptând porumbelul
care nu mai vine de atât amar de vreme?

Oprește, Doamne, mersul Universului,
să ne găsim și noi limba de uscat
pe care să ne exersăm pașii,
cu cât mai mult plutim aici,
pe pământul acesta,
cu atât mai tare ne tremură picioarele
și, de la atâta întuneric,
ne dor deja încheieturile,
abia de mai putem ține cârma dreaptă,
în așteptarea ramurii de măslin.

4. AER CURAT

De ce-ai pus vid între stele, Doamne,
în loc să ne lași aer curat,
ca să putem umbla de colo-colo
când ni-e lumea nedragă?
Când pereții ne-ar strânge
sau cerul ne-ar fi prea mic,
am porni-o la drum în sus, către stele,
agățându-ne ba de un colț de lună,
ba de o rază de soare,
în funcție de ora la care
ne-ar veni cheful de preumblat.
Evident că noaptea, când este lună plină,

și ziua, când e înnorat, călătoriile spre stele
ar fi interzise prin lege.

Și ne-am tot duce cât am putea de departe,
respirând aerul cu miros de curat dintre
aștrii,
departe, departe de tot, fără să mai privim
înapoi
către pământul nostru care ne-ar face cu
mâna

în semn de adio.

De fapt, dacă mă gândesc mai bine,
când n-om mai fi, nu vom mai avea
nevoie de aer, nu-i așa?

Și-atunci, ne-om tot duce...

5. POSTUM

Toate ideile rămase nescrise
primesc un loc postum
în câte cineva, pentru că
nimic nu are voie să se piardă niciodată.
Unuia i se dă o nouă Mona Lisa,
ca s-o pună pe pânză
și să-și ia el toți laurii,
de parcă ar fi fost ideea lui de la bun
început.

Altuia i se dă o nouă simfonie în mi bemol
cu ditamai cornul englezesc,
care să încânte o lume întregă
ce îl va aplauda în picioare.

Numai mie mi s-au dat doar literele
nespuse,

rămase în coadă de pește la sfârșitul
vreunei conversații undeva, cândva,
câte un a, un o, chiar și punctul pe i
și tot încerc să le-aranjez pe fiecare
ca pe un puzzle, să pot forma

o poezie ce n-a mai apucat
să fie scrisă, ca și când totul

ar fi fost ideea mea de la bun început.

Educație cu zâmbete

Ghiță NAZARE

Recent, în spațiul LAPIDARIUM de la Muzeul de Istorie, într-o atmosferă entuziastă, în prezența unui numeros public, în majoritate foști colegi de cancelarie și prieteni, profesorul Marin Oanea și-a lansat cărțile cu numerele șase (*Gogoșele cu zâmbete*, Editura Axis Libri, Galați, 2023) și șapte (*Fals Tratat de Covid-19*, Editura Axis Libri, Galați, 2023). Marin Oanea publică, mai întâi, trei cărți de specialitate (*Matematica pentru clasele III-IV. Metode de rezolvare a problemelor*, Editura Carminis, Pitești, 2002; *Aproape totul despre metoda figurativă*, Editura Carminis, Pitești, 2003 și *Școala Nr.22 Dimitrie Cantemir, Galați, la 40 de ani, studiu monografic*, Editura Școala gălățeană, 2011), după care două volume literare (*Hoinar printre amintiri-schițe umoristice*, Editura Sinteze, Galați, 2018 și *Gâlceava cu timpul trecut (umor negru din vremea pandemiei)*, Editura OPANIS, Galați, 2020. De asemenea, publică, în timp, mai multe articole în presa locală, Școala gălățeană și *Viața liberă*.

Considerațiile noastre se referă la prima dintre cărțile lansate recent, *Gogoșele cu zâmbete*. La citirea titlului, avem impresia că autorul vrea să ne vândă gogoșele, adică „minciunile”, asortate cu zâmbete.

Vine însă criticul literar Adi George Secară și din zâmbăreți devenim repede sobri și apreciativi: „Volens nolens-scrie Adi Secară la început de prefață-, scriitorul/autorul se afirmă ca un apostol al simțului umorului, experiența de o viață la catedră convingându-l că de-a lungul și de-a latul *acestei vieți* oamenii trebuie să administreze și părțile bune, și cele rele, tot cu o anume înțelepciune a zâmbetului, măcar, dacă nu este prea elegant să râdem în hohote” (p.7). Mai mult decât atât, în cuvântul de adresare către eventualii cititori, chiar autorul devine foarte instructiv: „Zâmbetele pe care le-am adus pe chipul vostru, după ce veți fi citit o *poveste* de-a mea, vor fi marea mea mulțumire, pentru că v-am făcut să uitați pentru moment de grijile cotidiene, iar eu mi-am atins scopul: să vă fac mai frumoși, mai buni!”.

Revenind la structura și conținutul cărții, cele aproape 120 de pagini cuprind 12 povestiri: În *jurul unui proverb*, *La Oancea*, În excursie, *Dureri*, *Cine știe cunoaște*, *Copiii și umorul*, *Vrancea*, *Poenița*, *Andrei* și trei episoade sub titlul *La copt de vinete*.

În prima povestire, autorul țese textul chiar în jurul unui proverb, conducându-ne către o lecție cu prichindeii de la clasa la care a făcut apostolat, o lecție foarte utilă și pentru colegii de breaslă: „Adevărata performanță în învățământ este să ai rezultate bune cu copii slabi”. Abia atunci dascălul punându-și în valoare calitățile profesionale. Evidentă este și ironia pe care autorul o invocă în acest context: „Am avut, totuși, noroc să nu lucrez numai cu copii cu nevoi speciale pentru a-mi demonstra talentul în educarea unor astfel de copii, pentru ca ei să atingă performanțe nebănuite, să ajungă parlamentari, guvernanți etc.”.

În povestirea *Copiii și umorul*, povestirea de cea mai mare întindere, peste 25 de pagini, autorul atinge cote înalte ale umorului de bună calitate, evocând o serie de relatări comice întâmplare în procesul de educație. Vă oferim doar câteva asemenea întâmplări: „Într-o pauză, colega mea, Ana Maria, povestea, puțin cam supărată și deranjată, o întâmplare de la ora de matematică:

„-Ce a putut să mi se întâmple?!?... La ce se gândesc ei?!?...Am avut despre numere pare și impare. Le-am explicat că numerele pare se mai numesc și numere cu soț, iar cele impare fără soț, iar un copil m-a întrebat: Doamna, dumneavoastră sunteți pară?”

Ca un joc al întâmplării doamna era impară...” (p.71).

„Un copil de clasa I, rămas pe hol, plângea de ți se rupea inima...Doamna învățătoare îl vede și îi pune câteva întrebări, adresându-i-se cu blândețe:

-De ce plângi, băiețel?

-Nu mai știu care e ușa meaaaa!...

-Dar cum o cheamă pe doamna învățătoare?

-Nu mai știuuuu!

-Dar cum arată?

-E una bătrână, grasă și urâtăaaa!...

Copilul ridică ochii către doamna din fața lui:

-Tu ești!...

Se oprește din plâns, ușurat că a găsit ușa lui...” (p.74).

„Într-o pauză, Andrei vine la mine foarte supărat:

-Domnu, Robert m-a bătut!...

-Cum așa? De ce?

-Nu știu!...Mi-a dat o palmă și, pe noi ne-a învățat doamna de religie că, dacă cineva îți dă o palmă, tu să întorci și celălalt obraz...

-Așa, și?

-Și mi-a mai dat o palmă”...” (p.79).

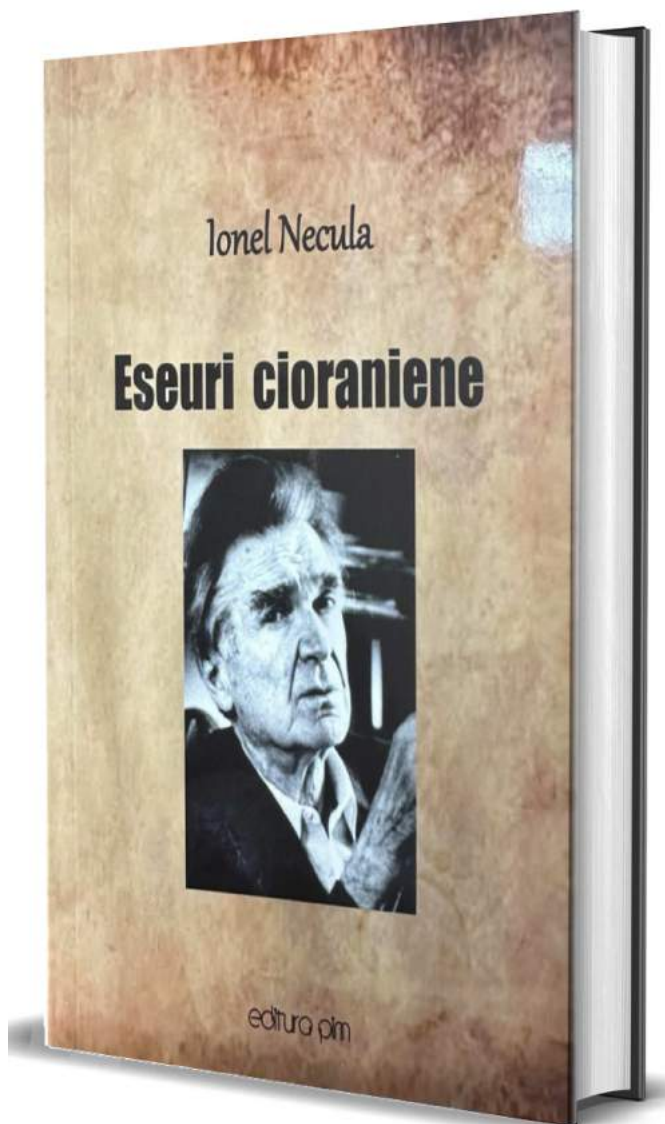
Gogoșele cu zâmbete este o carte de citit, este o carte reconfortantă, plăcută pentru cititorii de toate vârstele. Poate fi citită la birou, în tren sau autobuz, pe o bancă în parc, dimineața, la prânz sau seara, în momente de bucurie sau de supărare. Face bine! Felicitări autorului și succes la lectură cititorilor!

În concluzie, Marin Oanea povestește întâmplări nu doar hazlii, multe din întâmplările povestite au conotații social-politice, fie că este vorba de școala ca instituție de educație, de viața politică, de cultură. În textele lui Oanea, găsim trimiteri la personalități literare, precum Topârceanu, Bolintineanu, Caragiale, Radu Paraschivescu, la întâmplări din istoria românilor, bătălii, voievozi etc. De asemenea merită evidențiat faptul că autorul stăpânește foarte bine arta dialogului etc.

Cuvinte de laudă se cuvin și realizatoarei copertei, Simona Maravela, Editurii *Axis Libri* și Tipografiei *OPANIS* pentru calitatea prestației sugestive (coperta) și tehnice (editare și tipărire).

*Marin Oanea, *Gogoșele cu zâmbete*, Editura *Axis Libri*, Galați, 2023

ART reading CITY

Ionel Necula

Eseuri cioraniene

Editura PIM, Iași, 2023

Sau ca un abur rătăcit, fără simțire,
fără trup,
Pierdut în vreme cum se pierde timpul
fără dor,
Acum sunt însemnare de răboj în
veacul tau,
O simt de parc' atâta am avere
Și mă adaug iernii ce-o sa vină ca sfârșit,
Un bulgăre de gheață ce-a simțit iubirea
Și nu moare.

Însemnătatea dorului și neliniștea care-l urmează ca o făgăduință

Se îndemna în mine altă însemnată
suferință
Și-mpărăștiat-s toate câte altădată înfloreau,
Parcă s-au prins în vânt ca-n horă,
Într-un fuior de fum nebun
Și-acum parcă-i un prund de gărlă
mintea mea,
Secate-s toate câte altădată mă-necau
în visuri,
Iar eu păream prisosul lor
nelămurit,
ca bezna,
Dacă pe-acolo ar putea zbura
un cârd de găște,
Nimic nu li s-ar încurcă în pene,
niciun gând,
Atât de pustiiată îmi e bolta, ca de ocnă,
Atât de singur cred că sunt, un fir de iarbă
Și boala ce-mi strivește ca-ntr-un
clește pieptul
E toată de la dor și din oftat.

Neobișnuita transformare a viețuirii omului în trăire de înger

Îmi pun zălog de nou în viața ta
Așa cum pune vara roșu-n mere

Și în obraji din răscolirea firii în schimbare,
Cum se-nsemnează lanu-n maci răzleți,
Cum sunt în mintea mea trecutele mirese
Și -n mintea lor păcatele curate ca seninul
Și-n tine-s înnodat ca moștenirile de neam,
Acum corvoadă lacrimilor tale te supui
pierdută,
Ca și cum vrei să îți ascunzi în ele din alean
Și mă strecoți în gânduri, semn de dor,
Devii ceva ce niciodată nu v-a arde făcând
scrum,
Te faci împărătească așezare de iubire.

Neașteptata povară a iubirii zdrobind singurătatea cu cel mai neînsemnat fir de dor

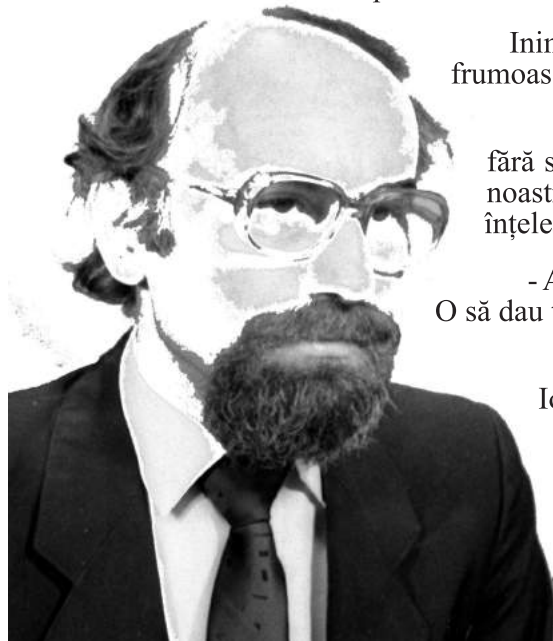
Acum tezaur tu aduni din viața lui de lut
Găsești doar zile nestemate
Pe care ți le-a șlefuit în versuri și-n sărut
Sau nopti făcute din rubine și safire
Pe care ți le-a așernut în mângâiere palma
sa,
Un sipet faci în piept, de mare taină,
De parcă lotrii ar ieși în calea ta ca să ți-l
fure
Și îl deschizi cu gingășie pe-nserat
Când la apus se arde parcă trupul tău
Tu vrei să-ți răcorești c-o amintire înserarea
Și îl rostești cu sfoșenie de rouă
Și te aștepti să nu se zbată dor sub tâmpla
ta ,
Parcă-l auzi șoptind că-i ești icoană
Și-ți crap'un mugure în suflet și tresari,
O fi venit în tine nerăbdarea
Sau poate-mbobocita vreme a iubirii.

Un transplant de aripi

Ion MANEA

Lui John Iulian Toporr nu-i venea să creadă. Îl suna însăși Elena Ionescu. Era ea, chiar ea! După săptămâni întregi de tăcere! După ce se trezise cu arcurile salvatoare aruncate în batjocură peste zidul exterior! După ce suferise cum numai el o putea face, în tăcere, mâhnire și resemnare!

- La ordinele dumneavoastră, stimată domnișoară primar!
- Bună vreme, Bună vreme! Ia zi, mai al albinele alea atomice?
- Dar nu sunt atomice, Doamne ferește!, sunt doar modificate genetic! Și da, le am, sunt în cantonament de training.
- Fii atent, meteorologule, îți voi trimite un text, unul scurt, poți să-l scrii cu albinele tale pe cer? Cam la jumătatea distanței dintre noi și ei?

Inima lui Toporr întinerea cu fiecare bătaie. Elena cea frumoasă mai avea încredere în el. Îl ruga ceva.

- Măi, reveni femeia pe care o iubea în taină și fără speranță, să fie citeț, să se vadă bine și din Tiagla noastră scumpă și din Riabla lor! Citeț, Bunăvreme! Ai înțeles? Din toate părțile!

- Am înțeles, domnișoara primar, o să mă străduiesc! O să dau totul din mine și din neoalbinele mele!

- Bine, mulțumesc, comandante! încheie Elena Ionescu, cu un glas mios, convorbirea.

Ultimele vorbe ale femeii topiră integral substanța din care era alcătuit. Bunăvreme și o returnară într-o formă nouă, debordând de energie și de dorință de acțiune, în același corp, grăsuț și puțin cam scund. Îi venea să zboare, dar se abținu.

- Să vină la mine șeful de la Neoalbine! strigă el atât de tare, încât se auzi prin interfoane în întreaga Bază Militară. Doi stejari din apropierea biroului său, aflați chiar dincolo de fereastră, își slobozira instantaneu frunzele lovite de fluxul energetic violent emanat de meteoapicultor.

Textul primăritei venise deja, iar Bunăvreme, împreună cu șeful sectorului, mobilizară toate cele 23 de megaroiuri de albine desenatoare, veterane ale marii operațiuni de mângălire și batjocorire a părții riagleze a curcubeului învrăjbitor. În doar 32 de minute de la pornirea programului computerizat, pe cerul dintre Riabla și Tiagla, cam în dreptul Marelui Pod, apărură, cu litere mari, evidente, strălucitoare și inconfundabile, înscrisul

MÂINE, ORELE 18, VAGNA ZĂDENI, PACE. NOUA ERĂ!

- E prea concentrat, Parise, parcă ar veni din telegramele lui Caragiale, „Pupat toți Piața Independenței”! a zis Hector, când a văzut forma finală a textului îndelung elaborat.

- Prietene, știi foarte bine că îi urăsc pe toți cei care îl urăsc pe Caragiale! a replicat primarul.

- Lumea n-o să înțeleagă mare lucru!

- O să înțeleagă exact ce trebuie! a încheiat Paris Mumuleanu Baldovin discuția.

În schimb, Elena din Tiagla se declară entuziasmată de enigmatică anunțului, de îndată ce îl primise pentru a i se cere acordul.

- Ce drăguț! a exclamat ea la telefon și a adăugat:

- Nu-l da presei, lasă-mă să-l public eu pe cer! Am o idee și am și suprastructura de implementare.

Paris nu putea s-o refuze pe Elena. Așa a ajuns textul la mașinăriile lui John Iulian

Toporr și așa a apărut el pe cerul comun. Ignorată, presa n-a mai avut de făcut decât să-l preia și să-l comenteze în fel și chip. „Emoticonul” l-a emoticonizat.

Dar efectul n-a mai fost deloc ca atunci, la apariția curcubeului. Nici un entuziasm, nicio rumoare. Oamenii, și din Riabla și din Tiagla, citeau, ridicau din umeri și-și vedeau mai departe de treburile începute. Pentru ei, pacea era cu mult mai plictisitoare decât războiul.

Terente Stelaru văzuse anunțul de pe cer de la fereastră unui salon al Clinicii multifuncționale de la Stațiunea Balneoclimaterică Lacul Dulce. L-a citit de două ori și a strâmbat profund din nas

- Nu le mai ajunge Pământul! șopti el, amintindu-și de aventura lui celestă din vis sau dintr-o existență paralelă.

Plecuse în zori din peșteră, după ce împachetase cu grijă cele două aripi lepădate de Iris în patul lui de pustnic, le pusese într-o traistă veche de bumbac și pornise. Ajuns la Riabla, poposise direct la directoarea Stațiunii, Victoria Aslanovici, pe care o cunoștea bine de la sala de păcănele de lângă barul lui Deleanu, unde se vedeau adesea seara. Erau amândoi jucători pasionați.

- Ia loc, Terente, ce mai faci? Tot cu armata civilă?

- O, nu, doamnă! M-am schimbat fundamental. Acum am deschis o peșteră lângă cea a Sfântului Andrei și propovăduiesc Iubirea, cu I mare. Dar dumneavoastră ați mai fost la păcănele? Că eu am lipsit o perioadă.

- Chiar aseară am pierdut tot avansul la salariu, dar să lăsăm asta, cu ce te pot ajuta?

Terente Stelaru se ridică ușor în picioare, scoase cu gesturi domoale cele două aripi argintii și le așeză delicat pe biroul directoarei. În tăcerea metafizică iscată, un fulg gingaș se desprinse și pluti leneș spre

gresia bine lustruită. Grăi:

- Doamnă doctoră, am venit să-mi faceți un transplant de aripi!

- Eu, nu, nu pot, nu-i specialitatea mea. Dar am aici un specialist renumit, cu șapte doctorate în domeniu. De ani de zile visează să facă un transplant de aripi, e propus la Premiul Nobel, dar l-au amânat din lipsă de cazuri rezolvate. Acum îl chem. Nu te las eu neînăripat!

- Să vină la mine doctorul Dorel Șecspireanu! se auzi în interfon vocea puternică a directoarei.

- Să știi că ești pe trend cu Iubirea cu I mare, asta se cere acum de la forurile superioare, reveni ea asupra discuției anterioare. Cum de ți-a venit ideea?

- Am avut o serie de iluminări...

Cu părul zbârlit, cu halatul fluturând în juru-i și cu țigara în colțul buzelor, chematul năvăli în încăpere.

- La dispoziția dumneavoastră, eminență!

- Lasă vrăjeala, Șecspirene! Ți-am găsit omul, Ecce homo!, doctore, ia-l și pune-i aripi!

Stelaru se ridică solemn în picioare.

Doctorul îl privi cu lăcomie, dar ce lăcomie îi sclipi aprig în ochi când zări pe birou aripile.

- Astea sunt ale lui Iris! izbucni Șecspireanu. De unde le ai?

- Sunt o donație, domnule doctor, eu sunt pustnic, am o peșteră în Sciția Minor, am găzduit-o o noapte și mi le-a dăruit, ei îi cresc mereu altele în loc, minți Terente Stelaru, fără să știe că spune adevărul.

- Doamne, și ce frumos zbura ființa asta! Am văzut-o de trei ori deasupra Riablei. O splendoare!

- Eu vreau să zbor și mai frumos! se înfoi Terente.

- Atunci ia-ți aripile și hai! Ai mai zburat?

- O singură dată, domn doctor, cu Ion Ionescu.

Șecspireanu îl privi cu mare bucurie în suflet. „E de-al meu!” gândi el și-și frecă mâinile de bucurie.

În noaptea cu arestarea extraterestrilor, aripile lui Iris crescuseră, într-adevăr la loc, parcă și mai vii și mai sclipitoare. Femeia le scutura de câteva ori și simți că totul e în ordine. Știa foarte bine că aripile ei erau perene, creșteau de la sine ori de câte ori era nevoie. Se simțea însă foarte obosită după zborul prin pereții peșterii pustnicului, chiar și arestarea extraterestrilor, în propria lor navă, deși plăcută, îi produsese stress, iar acum trebuia să-i păzească până la noi ordine de sus. Simțea că i se închid ochii, așa că îl rugă pe Omul cu Traista până la Pământ să stea de veghe cât fură ea câteva ore de somn.

- Ai grijă să nu faciăștia vreo prostie! îi spuse partenerului, înainte de a adormi.

Când se trezi însă, simți fierul greu al cătușelor pe propriile mâini. Îmbrăcați în costume de zbor, cei doi extraterestri, în picioare, solemn, stăteau în fața lor, supraveghindu-i superior.

- Trăistosule, ți-am zis să nu adormi! se răsti inutil Iris.

Acesta se trezi buimac și-și privi cătușele, aceleași pe care le pusese chiar el celor doi.

- Ai noștri cei de sus au fost de altă părere! glăsuie extraterestra. Ne-au desferecat și ne-au cerut să vă arestăm pe voi. Doamnă Iris, ne cerem scuze că nu am avut cătușe și pentru aripi. Regulamentul nostru nu prevede așa ceva, dar, oricum, n-ai cum să

zbori. Și nici unde.

- Pot să fac pipi? întrebă Bărbatul cu Traistă.

- Sigur, hai!

- Dar nu-mi desfăci cătușele?

- Nu, drăguță, nu mai ține figura, merg eu cu tine și te ajut.

- Măcar să meargă el...

- Dumnealui are alergie la așa ceva, lasă că merg eu, nu te jena, noi suntem alcătuiți altfel decât voi, nu ne interesează configurația voastră intimă. Vino cu mine!

Bărbatul se conformă. Din baie, se auzi un țârâit puternic. Și hohote stridente. Extraterestra râdea copios. Jenată, Iris, dădu a lehamite din aripi.

Extraterestrul zâmbi și zise, mai mult pentru sine:

- Les femmes. Toujours les femmes!

Când cei doi reveniră și extraterestrul ținu un mic discurs:

- Doamnelor și domnilor, Forurile ne-au trimis aici cu misiuni importante. Marele Eveniment se pare că e pe cale să se întâmple și e clar că noi, pe de o parte, și voi, pe de alta, lucrăm la proiecte diferite, dar cu același scop, având, fiecare în parte, un cuvânt greu de spus în rezolvarea acestui conflict istoric. Nu spun mai mult, pentru că nu știu nici eu ce va fi în continuare, desfășurătorul e sus, la liderul nostru. Cert este că Forul nostru a dispus arestarea voastră, după ce și Forul vostru ceruse arestarea noastră. Arestarea arestatorilor face parte din joc, nu ne rămâne decât să așteptăm noi ordine. Până atunci, ca să nu ne plictisim, propun să facem o partidă de poker.

Extraterestra aplaudă prelung.

- Bravo, ai fost genial, partener! strigă

ea.

- Vă arde de joc când situația tinde să devină dramatică? întrebă patetic înaripata. Iată, tocmai acum Forul nostru ne transmite telepatic să porniți ciuperca albă cu picățele albastre amplasate aleatoriu și s-o fixați deasupra localității Vagna Zădeni. Și s-o faceți vizibilă! Căci acolo va începe viitorul! Iar noi vom colabora.

- Așa vom face, zise extraterestra. Partener, desfă-le cătușele!

Și ei i se șoptise în cască același ordin.

- Descătușați-i și colaborați! i se

© recyclart.org

O poezie ca o Sfântă Liturghie

Dorina STOICA

Aproximativ 80 de poezii cuprinde acest volum ce vine spre cititorul iubitor de Dumnezeu și de literatură cu caracter religios căci, preotul Arhimandrit Veniamin Boțoroga, monah, viețuitor și duhovnic la mănăstirea Adam din județul Galați, aflată undeva, într-o zonă deluroasă, la granița dintre județul Vaslui și județul Galați, bine cunoscut și căutat de mulți credincioși pentru harul slujirii dar și pentru harul versuirii, deopotrivă slujitor în Sfântul Altar dar și slujitor al cuvântului versificat înmulțit și șlefuit prin har spre slava lui Dumnezeu-Cuvântul.

Preotul-poet Veniamin B este conștient de talantul pe care l-a primit atunci când a venit pe lume și anume acela de a-și exprima în versuri trăirile sale: credința, bucuriile, tristețile, dragostea de Dumnezeu și de oameni, dragostea pentru tot ce a creat divinitatea pentru om, dragostea de neam și de țară, de cuvânt, de părinți și de sfinți și vrea să-l înmulțească spre slava lui Dumnezeu și spre folosul căutătorilor de Lumină și de credință trăită curat, autentic.

Pentru om ca o încununare a creației divinității există cele două alternative ale trăirii - trăirea în lumină credinței sau în întuneric necredinței! Preotul V. V Boțoroga în cartea sa de poezii, inspirate de credință și de trăirea acesteia, ce poartă numele „Cuvinte spre Lumină”, ne propune trăirea în Lumină aproape de Dumnezeu fără nici un fel de rabat de la această Cale.

Poezia pe care o scrie preotul Veniamin este un rezultat al harului ce se coboară asupra sa adeseori, ca să-l mângâie și să-l întărească în momentele de încercare, de ispitire, de bucurie ori de suferință. “ Trăiesc prin poezie/ Și mă absoarbe-n totul/ In mine se înscrie/ Oare-am depus ei votul?// Chemarea mi-a făcut-o/ Demult destinul meu / Și viața mi-am umplut-o / cu rugă la Dumnezeu.// O rugă-i poezia,/ O rugă-mi este viața/ Prin ea-mi găsesc tărnia,/ în ea-mi găsesc speranța.//...Așa a fost să fie/, Să pendulez mereu,/ Din rugă-n poezie,/ Așa vrea Dumnezeu. „(Ascultând chemarea - pag.60)

Cartea „Cuvinte spre Lumină” cuprinde două părți și anume: Cartea întâi – „Cuvinte spre lumină” și Cartea a doua „Nașterea poeziei”. Forma de exprimare poetică este simplă, cu rimă împerecheată, rimele sunt facile, muzicalitatea este evidentă, versurile sunt scurte iar poeziile nu depășesc șase strofe, astfel încât oricare dintre poezii, mai ales cele din prima

parte ar putea fi puse cu ușurință pe muzică, ele transmițând cititorului un mesaj creștin ortodox clar, corect din punct de vedere teologic, creștin ortodox. Cele mai multe pot fi socotite convorbiri cu Dumnezeu, cu sfinții, cu Maica Domnului, rugăciuni de iertare, de mulțumire adresate în mod poetic divinității, ori trăiri ale actului liturgic, de pe poziția preotului ce slujește Tainele Bisericii și Dumnezeiasca Liturghie, canonic și fără interpretări personale ori filosofice, ci doar strict teologice.

Este o poezie cuminte o exprimare în versuri a frământărilor unui monah ce se nevoiește spre a-și împlini misiunea asumată prin călugărie, refugiindu-se în momente de întristare, de încercare, ori de bucurie, în ceea ce consideră că i-a fost dat să adune și anume, (Cuvinte spre lumină, pag. 11) – „Cuvinte spre lumină/ Din mintea mea răsar,/ Din raza cea divină/ Din raza cea de har //S-adun în poezie,/ Buchet să lumineze,/

Ca dulce armonie/ Primită-n inimi treze.//...Mi-e inima deschisă/ spre orice cititor,/ Lumina stă aprinsă/ Să vadă al meu dor.”

Din întregul volum cititorul remarcă sinceritatea dar și simplitatea firească, aproape orală a exprimării. Poeziile scrise de pr. Veniamin pot fi asemănate cântecului de privighetoare, atât de simplu dar dumnezeiesc de frumos.

„Smerit în rugăciune/ Eu mă ofer ca dar/Aștept să mă lumine/ Raza cea de har.// Sufletu-mi deschid,/ Inima mi-o plec,/ Cu mintea lucid/ Prin lacrimi trec.//” (Spre lumină, pag. 61). Versurile aparținând acestui preot-poet pot fi lesne asemănate cu unele dintre versurile scrise de poetul Traian Dorz ori cu cele ale Sfântului Ioan Iacob Hozevitul.

În partea a doua a cărții, „Nașterea poeziei” poezia devine mai laică abordând o tematică ceva mai diversă. Astfel, aici vom putea citi poezii despre poezie: „Nașterea poeziei”, „Poezie”, „Floare rară”, „Doină”, „Lui Mihai Eminescu”, „Poetului I. Al. Angheluș”, „Îmbătat de cuvinte”, „Cuvinte”, „Aștept poemul”, „Drumul versului”, „Poezia”, „Timpul Poeziei” și altele.

Acest capitol mai cuprinde poezii despre natură, stări (foamea, tristețea, gândurile, menirea omului în lume, poezii despre limba română, despre țară, speranțe, luptele de zi cu zi, destin, tristeți, dorințe, umbre și lumini, sărbători).

Și pentru că e toamnă spre iarnă și așteptăm sărbători frumoase nu pot să nu amintesc cele câteva colinde: (Vin colindătorii pag.177), „Vin colindătorii,/ odată cu zorii/ lerui- ler// Vin să ne colinde,/ Inimile-aprinde/ Lerui-ler”, ori (Colind pag 181) „Vine Domnu-n lume,/ Vine să adune“ ...Înger din vecie/ vine cu solie/ despre prunc// S-a născut Mesia/ Vine bucuria pe Pământ/. .Domnul calcă moartea,/ Să ne schimbe soarta/ Cea de plâns.”

Cu multă sensibilitate poetul evocă amintirea părinților în versuri duioase (Dor de părinți -pag 119), “N-aș fi vrut să moară/ Tatăl meu cel drag,/ Pun la ceruri scară,/ Să-1 readuc în prag.”//...Tristă-i inima,/ Plâng de dorul tău,/ Ad-o și pe mama/ Să vă văd din nou.// Să mergem acasă,/ Să fiu iar cu voi,/ Pun un vin pe masă/ pentru amândoi.”

În cărțile sale de poezie preotul-poet se prezintă cititorului exact așa cum este, om mai înainte de toate, simplu, cu sufletul curat, cu dorință de mântuire, cu râvna monahului ce și-a dăruit viața lui Dumnezeu, “ Aștept, Doamne, lumina,/ Aștept să vină harul,/ De mult am tras cortina,/ Fiița-mi este darul”(Transfigurare, pag 187), dar și cu

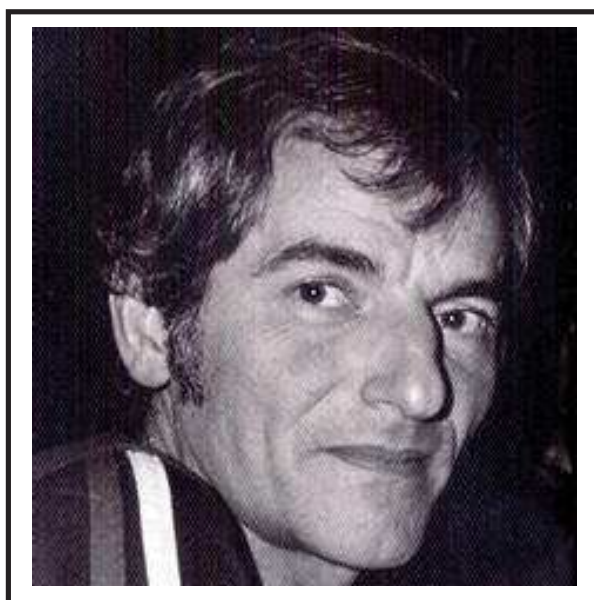
poezia ce i-a fost dată spre mângâiere, spre refugiu și spre dobândirea harului. „Prin rugăciune vine harul./ Să scriem poezie-n lume”(Caut poemul, pag 190).

Întreaga viață a poetului este viața oricărui muritor de pe pământ, un urcuș spre (Devenire, pag 169) „Din neființă la ființă/ Intrăm în astă lume,/ Ne poartă o credință/ Prin taină și minune.// E viața noastră o luptă/ Cu slăbiciune și durere,/ Să refacem legătura ruptă/ Din Rai, spre înviere. Harul venit sub formă de poezie poate aduce poetului-preot bucurie și chiar împlinire în lumea aceasta dar și în viața veșnică, „Caut până voi găsi/ Al poeziei tainic loc,/ Prin el mă pot împlini.// Sub a mea făclie/ Voi juca prin vers,/ Plin de bucurie/ Cânt în Univers”. (Jocul, pag 146).

Noi, oamenii aducem lui Dumnezeu daruri din darurile pe care El însuși ni le oferă. Îi dăruim din cele cu care ne-a înzestrat la creație, pecetluindu-le cu pecetea recunoștinței. Aceasta face poetul-preot arhimandrit V. V Boțoroga când scrie poezie pentru Dumnezeu și pentru oamenii cărora dăruindu-le cărțile cu bucurie ca și cum ar liturghisi, „Ale Tale dintru ale Tale, Ție îți aducem de toate și pentru toate.”

Remember Theodor Vasilescu

La ora când publicăm aceste rânduri, maestrul emerit Theodor Vasilescu nu mai este. A plecat dintre noi, lăsând un gol imens în coregrafia românească.

Deși avea o licență în chimia alimentară, și-a făcut o profesiune de credință din coregrafie, devenind un neobosit culegător și promotor al dansului popular românesc.

A scris numeroase cărți și articole de specialitate, a inventat un sistem de scriere grafică a dansului și a predat jocul autentic românesc pe toate meridianele lumii, organizând și în țară, după 1990, cursuri de dans cu iubitorii de folclor coregrafic din întreaga lume.

Cu doar două luni înainte de a trece în eternitate ne-a făcut propunerea de a publica în paginile revistei noastre ultimul său studiu, o scurtă istorie a dansului. Publicăm acest material al unui specialist de prestigiu internațional, care și-a pus întreaga existență sub semnul dansului, al păstrării și valorificării acestui patrimoniu de o inestimabilă valoare.

I. H

Scurtă istorie a dansului De la Preistorie la Secolul XXI

Theodor VASILESCU

Cu cât ne apropiem mai mult, pe firul istoriei, de epoca noastră, putem observa că durata epocilor vechi este mai lungă. Durata unei epoci nu este dependentă de timp, ci de importanța unor evenimente, persoane, întâmplări, date, etc. Constatarea m-a făcut să renunț la grija că lucrarea să nu depășească o lungime rezonabilă și am pornit să reconsider capitolele despre nelipsita prezență a dansului, pe tot parcursul evoluției societății umane, cu elemente și date, care scot mai mult la lumină scânteietoarea lui existență.

De dans toată lumea este interesată, a fost și, probabil, va fi. Fiecare individ îl înțelege în felul său: unii îl practică, simțind satisfacția că pot face legătura între mișcare și felul în care corpul lui percepe melodia și ritmul, alții se delectează văzând dansând pe cei mai buni patinatori, mai puțini, crezând despre ei că știu mai mult decât alții, sunt profesori, dar tot omul este subjugat dansului, e atras de el cu o putere nevăzută care îl împinge spre sala de spectacol, să-l vadă, spre ringul de dans, să-l practice, spre academia de dans să-l învețe (mai greu), măcar să afle acolo câțiva termeni, că de știut va ști să-i potrivească, ca să pară mare cunoscător, mai ales dacă povestește cu emfază când și cum a trecut el prin fața porților academiilor de dans din Berlin, unde l-a cunoscut pe „bunul său prieten”, domnul Laban, sau la Paris unde, invitat de „amicul” său Arnold van Gepen, în loja sa de la „Folies Bergere”, i-a spus, privind atent către scenă, „Arnold dragă, mi se pare că pe domnișoara aceea brunetă din rândul al doilea, de la balet, am cunoscut-o la teatrul de estradă din Constanța”. Dansul nu-i o glumă. E o realitate foarte serioasă, care te face câteodată să râzi în hohote, altă dată să cunoști și să simți tristețea, dar totdeauna îți pune în față oglinda cu infinite reflecții ale vieții, în continua ei goană a existenței. Aș trece peste aripa foarte pretențioasă, posesiune artistică de mare valoare a artei dansului, dar toate minunile din această grădină privilegiată mă înghiontesc: Măcar, amintește-te ! Cum așa ? Uite simplu, scrie-ne numele !...Cu ce aș începe ? Cred că-i greu de trecut de Shakespeare și Prokofiev cu *Romeo și Julieta*, de Ceaikovski cu toată seria sa de balet, de multi talentatul Maurice Bejart, cu impresionantul său *Bolero*, de Aaron Copland și Martha Graham cu *Appalachian Spring* și de neîntrecutul Leonard Bernstein cu modernul, la timpul său, *West Side Story* și...ar mai fi mulți alți compozitori și melodiile lor minunate, transpuse în coregrafii dintre cele mai ieșite din comun.

Să îi lăsăm pe cei mari cu ei înșiși, iar noi să ne urmăm traseul spre „soare răsare”, dansând în continuare pe alte arii, spre îndepărtata Japonie. Care ar fi aceste „alte arii”? Păi cele de la începutul omenirii. N-ai văzut cum toate cele care țin de artă repetă intuitiv pe cele descoperite rând pe rând, secol de secol, începând de acum 40-50 de mii de ani, firește, cu alte motivații. Pictura abstractă actuală și-ar fi putut găsi inspirația în pictura rupestră, iar dansul actual, practicat în camp-urile studențești de azi, are aerul gesturilor primilor neanderthalezi

la doborârea vânatului mult dorit. Și la ce ar folosi aceste...să le spunem comparații? Dacă s-ar studia traseul și popasurile dansului, în diferite culturi și civilizații, adică stabilirea dinamicii formelor și structurilor în succesiunea epocilor într-un anumit spațiu, dar și motivația schimbărilor de formă și structură, pe mai departe, în timp, s-ar pune în evidență mecanismul și practica schimbărilor, existența înruderilor, filiațiilor, influențelor etc. Numai că „*fiecare popor dansează din motive distincte, în felul lui propriu, corespunzător modulului propriu de viață. Dansul poate fi artă, poate fi ritual sau poate fi divertisment în funcție de rolul pe care i-l acordă comunitatea socială în care se naște.*” (pag.6, *Articole nepublicate*), ceea ce face ca un asemenea studiu să poată fi făcut, cu rezultate directe, numai pe arii restrânse, numai generalizarea fiind forma obiectivă necesară studiului. Trecând peste perioade lungi de secole, am putea începe povestirea cu excursia strămoșilor negri, pornită din Estul Africii spre Europa, dar neavând izvoare scrise, fiind atunci adânciți în preistorie, nu știm prea multe despre ea, totuși aflăm din memoria colectivă a populațiilor de vânători-culegători, interesante date despre existența lor.

EPOCA PRIMITIVĂ

Traiu dificil și incert, pericole venite de la animalele mari, atacuri ale altor grupuri de hominizi, asprimea vremii și obligațiile zilnice de procurare a hranei au determinat la strângerea în mici comunități în jurul celui mai puternic, care i-ar putea conduce și apăra. Datorită terorii și groazei produse de unele evenimente metereologice extreme, s-au născut acolo șamani, vraci și vrăjitori, foarte necesari perioadei de început. Lăsând deoparte „excursia,” ca un eveniment încă neelucidat, putem totuși să urmărim, în puține cuvinte, transformarea vracilor în conducători spirituali care alături de conducătorul gloatei aglutinate sub el, (comuna primordială), asigurau menținerea unei stări de supunere și ascultare oarbă, stringent necesare existenței comunității în care trăiau: luptele interne pentru putere între diferitele mici grupări din aceeași comunitate, formarea de războinici

ai comunei pentru cazurile incursiunii vecinilor și organizarea și participarea la vânătorile de animale și chiar la acțiunile de culegeri de plante și fructe, când comuna trebuia apărată de pericole. La grupurile de oameni primitivi care nu ajunseseră încă pe deplin la statutul care îi putea caracteriza drept oameni, manifestările instinctive, agitarea dezordonată a brațelor, țopăielile și tropăiturile haotice, urletele de tot felul care însoțeau bucuria la prinderea unui vânat mai mare, nu pot fi considerate dans. Dar repetarea tropăiturilor cu fiecare ocazie, cu timpul, a dus la concretizarea unor ritmuri care au devenit mai târziu celulele de bază ale unor exprimări ritmice din viață, din muzică, din teatru, etc. Repetarea mișcărilor dezordonate ale brațelor s-a sintetizat în câteva gesturi care și-au păstrat semnificația, afirmatia, negația, ruga, incertitudinea,... șirul lor e nesfârșit. Acțiunile vracilor, șamanilor, vrăjitorilor, ca protosacerdoti, presupune prezența dansului în ceremonialele pe care le imaginam, poate numai reprezentat prin gesturi de invocare, dar date, pentru a certifica aceasta, nu sunt.

Mi-ar fi plăcut să pot descrie o scenă, pe care aș fi găsit-o inscripționată pe o amforă de bronz, care ar fi fost găsită în adâncurile Mării Ionice: „Dansul însoțea ceremonialul sacru, performat de fecioare, în sunete de talgere, în fum de ierburi miroșitoare, dirijat de însuși conducătorul spiritual, care, ad-hoc, devenise și sacerdot și maestru de ceremonie.” Dar, din păcate, această amforă și tot ce am descris aici este pură închipuire. Dacă ar fi fost real, ar fi ilustrat splendid perioada de tranziție.

Epoca preistorică a început odată cu apariția celui mai asemănător hominid și se termină cu apariția orașelor și scrierii, a durat de o mie de ori mai mult decât celelalte epoci istorice, luate la un loc, aproximativ 5 milioane de ani (Weebly-Istorie și Civilizație). Trecerea s-a făcut după o lungă perioadă de tranziție, în care mugurii viitoare epoci apăreau treptat printre rădăcinile, rezistente încă, ale preistoriei. Înmulțirea comunicărilor cu membri noii societăți în devenire, transformările treptate începute încă din negura trecută a

vremilor și continuate în diferite momente favorabile ale traiului comun, la care se adaugă modelul celor care au urcat mai rapid treptele civilizației, a dus la integrarea treptată, dar completă în noua epocă istorică - *Sclavagismul*. Bine, dar sclavi erau încă mai de mult, de când se băteau grupările de hominizi între ele. Desigur că erau. Cei care scăpaseră cu viață din bătlăii deveneau robii pe viață ai învingătorilor. Când fenomenul devenise cunoscut și generalizat, atunci se poate considera începutul *Epocii Sclavagiste*.

ANTICHITATEA

Și astfel în evoluția societății au apărut clasele sociale, ceea ce a însemnat că o mai restrânsă parte a societății deținea toate avuțiile, deciziile și, definitoriu, avea toată puterea. În cealaltă parte, era clasa oamenilor liberi și cea numeroasă a sclavilor. Și totuși, marile civilizații antice, greacă și romană, au umplut lumea lor și toate colecțiile și muzeele actualei lumi cu puternice dovezi și inestimabile valori ale spiritului și forței culturii lor. Cum se poate lămuri ajungerea la stadiul înalt de cultură și la difuzarea ei? Simplu: oferind gândirii spațiul optim de concentrare, discuții, schimburi de puncte de vedere și păreri. În antichitatea vechii Elade, Agora era locul unde țineau discursuri filozofii Socrate, Platon și Sofocle. Este locul pe unde au trecut Eschil, Euripide și Herodot. Descendența culturii antice romane din cea a Greciei antice a fost unul din factorii favorabil rapidei asimilări. Dar difuzarea către lume? Ei, ajunși aici e mai greu. Obținerea și transmiterea unor rezultate de bună voie, aproape că nu există. Iată, citez din articolul regretatei profesoare Dr. Zoe Petre, publicat în revista *Historia*.

„Această expansiune culturală a civilizației grecești – procesul care a tradus, în fapt, marile creații ale Eladei în cea dintâi cultură cu adevărat europeană – și-a găsit primii campioni în generația marilor comandanți ai armatelor romane care au sfârșit prin a-l învinge deopotrivă pe Hannibal – la Zama, în 202 a.Chr.– și, câțiva ani mai târziu, pe imprudentul aliat al acestuia, regele Filip al Macedoniei

(238-179 a.Chr.), înfrânt în al Doilea Război Macedonean la Kynoskephalai, în 197. Aici, coaliția condusă de regele Filip al V-lea al Macedoniei a fost învinsă de armata romană comandată de consulul Titus Quinctius Flamininus.”

Revin totuși la chestiunea mea: Cum a ajuns Roma la valorosul ei tezaur și la stadiul înalt de cultură? Cred că, pentru a da un răspuns trebuie să facem apel la noțiunile de mentalitate, educație și cultură. La greci și la romani, războiul nu avea restricții, cred că nici nu exista un cod, cei care pierdeau, pierdeau tot, proprietăți, averi și pe ei înșiși, cine câștiga, lua tot. Imperiul Roman se întindea pe jumătatea lumii cunoscută atunci, cucerită de cea mai strălucită armată cunoscută vreodată. Câte lupte, câte victorii, câte averi au intrat în tezaurul Romei! Asta fiind numai o parte, cealaltă erau sclavii, care produceau nu numai bunuri, dar și foarte multe servicii și activități, pentru care nu erau plătiți, dar stăpânul lor, care-i cumpărase, încasa dinari frumoși. O categorie specială a sclavilor o formau luptătorii puternici, prinși în dese războaie ale romanilor. Învățați și antrenați în una din cele câteva școli de lupte de la Roma, până deveneau gladiatori de temut, ași în cunoașterea teribilelor tehnici de luptă, cu cele mai ucigăse arme ale timpului, ei erau vedetele întâmpinate cu urale la confruntările din arene. Și acest spectacol își aducea contribuția, poate cea mai mare, la tezaurul imperiului. Prin folosirea lui a realizat Roma Antică formarea și dezvoltarea unor forme variate de artă teatrală și coregrafică, reprezentantele unei remarcabile culturi, ale cărei valoroase ramuri au crescut simultan conferind acesteia imaginea de stil și apartenență. Am face un act lipsit de întregul adevăr dacă nu am reveni la mențiunea de la începutul articolului citat mai sus:

„Această expansiune culturală a civilizației grecești – procesul care a tradus, în fapt, marile creații ale Eladei în cea dintâi cultură cu adevărat europeană – (cea Romană nt)”

Romanii vor organiza, asimila și îmbogăți zestrea științifică și culturală a Eladei, creând baza puternică pe care s-a clădit civilizația Europei.

Despre „Rău” și despre „Bine”

Prolegomene la o schiță de analiză transdisciplinară transversă filosofică-lingvistică a conceptului dialectic binar cardinal-antropologic „Bine/Rău”

Nicolae OPRITESCU

Problematizarea definirii celor două concepte în perpetuă opoziție dinamică. Conceptul de „Rău”, ca și cel de „Bine” are contururi fluide. Din punct de vedere lingvistic, el poate fi sau substantiv, sau adjectiv, sau adverb. Vorbire „elevată” sau idiom țărănesc, regionalism. Din punct de vedere filozofic, sensul lui este mai degrabă generic, generalizator, dar nu imprecis, ci definit aproape mereu prin opoziție antinomică subconștientă, instantanee a locutorului cu conceptul de „Bine” (și vice-versa), fie că se referă la o acțiune, la o stare, la o calitate, etc.

Exemple (câteva, între sute):

- Cineva bine (prost) îmbrăcat
- A face bine/A face rău
- A se simți rău (bolnav)/bine
- A fi rău/ bine intenționat
- Etc, etc, etc
- De rea credință/ bună credință

Conceptul binar Bine/Rău este esențial rezumat și succint exprimat în predica bisericască de căsătorie: „Să fiți împreună la Bine și la Rău”. Doi parametri esențiali mi se par în clipa aceasta demni de a fi relevați, spre o definire justă a acestui concept antropocentric cardinal: El rezultă dintr-o judecată de valoare, indiferent de multiplele domenii ale vieții umane în care se aplică, aparține numai **Conștiinței umane**.

Ca să rezumăm vulgarizând: animalele, plantele, obiectele inanimate, nu fac diferența dintre bine și Rău, adică nu posedă Conștiință. Și invers, cum se spune în popor, un om care nu mai face deosebirea dintre bine și rău e un om care „și-a pierdut mințile” și și-a alienat „Calitatea de Om”, s-a dezumanizat. Ucigașul de pildă.

Al doilea parametru esențial al acestui concept binar „Bine/Rău”, destul de surprinzător ca rezultat semnificativ al analizei de față, este: enorma diferență cantitativă în manifestarea existențială propriu-zisă între evenimentele, acțiunile, însușirile ce aleg sau „se aleg” în una dintre cele două tabere: tabăra Binelui, versus tabăra Răului: boli mintale, conflicte sociale,

trădări, suferințe, răz bunări, gelozii.

Cu alte cuvinte, fiecare dintre noi, fără deosebire de rasă, vârstă biologică, scară socială, etc trăiește în decursul vieții sale, lungă ori scurtă, infinit de Rău, decât evenimente pozitive, de Bine.

Evenimentele, acțiunile, însușirile, cu conotație negativă, „de Rău”, se numără cu zecile de-a lungul unui singur an de viață, cu sutele și poate cu miile de-a lungul unei existențe „normale”. Iar cele cu conotație pozitivă, „de Bine” sunt doar câteva (nașterea, botezul, căsătoria, nașterea copiilor, a nepoților - diversele succese pe plan uman și social pe parcursul unei întregi existențe. Infinit mai puține.

Putem spune, și pe bună dreptate, că noi trăim sub imperiul Răului, suntem în același timp prinți și sclavi în Împărăția Răului pe care îl suportăm și îl producem toată viața.

Răul se manifestă tenace, intens, ultra-majoritar, pe când Binele de-abia pâlpâie, extrem de arareori. Răul e cotidian, Binele e excepțional. Răul e consubstanțial ființei și conștiinței umane, Binele aproape lipsește. Răul e fascinant, Binele e anost.

În popor se spune: „Tragi a rău”! dar nu se spune „Tragi a bine”! Viața oricărui dintre noi este un șirag foarte lung, aproape nesfârșit de „Răuri” și doar câteva bobite din salbă sunt „de Bine”. Pentru natura umană manifestările aproape zilnice ale Răului, devin de la o vârstă fragedă, banale, și necesită aplicarea devenită desigur inconștientă, prin infinite repetări, a unui antidot psihic prin excelență, în scopul supraviețuirii în condiții de „normalitate”: uitarea.

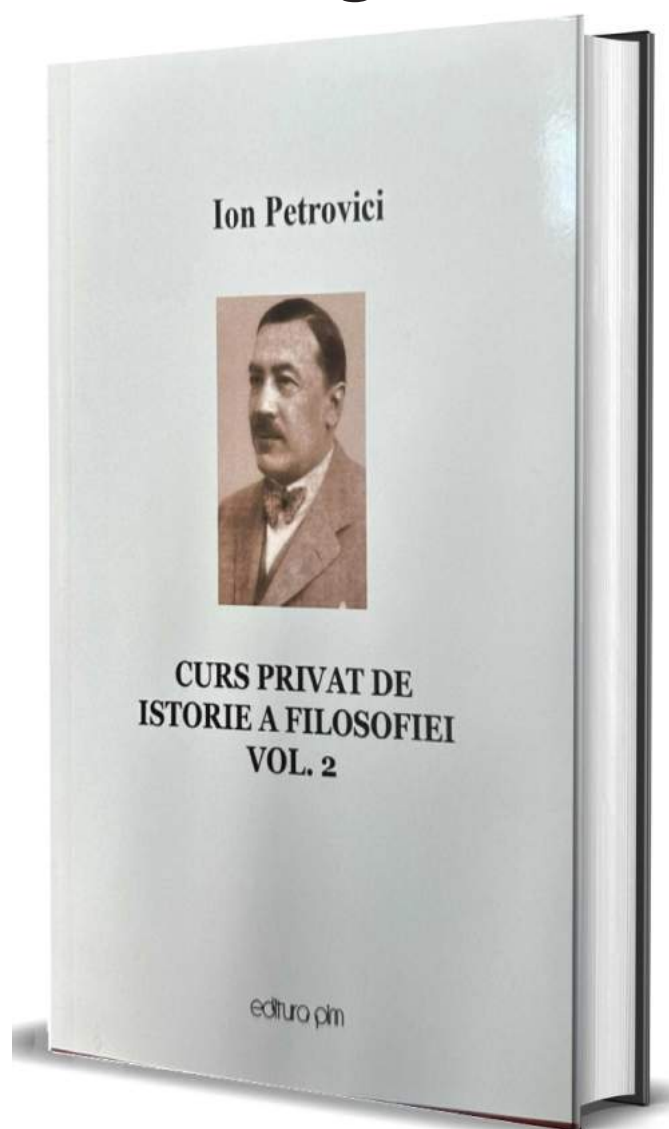
Peste toate „Răurile” ce ni se întâmplă, sau pe care le facem, noi tragem oblonul conștiinței, le băgăm, (sau cel puțin încercăm) să le „băgăm sub preș”. Ca să putem pur și simplu trăi fără să ne judecăm pe noi și pe ceilalți, în fiecare minut. Acest fenomen de auto-inducere a unei „ștergeri de pe conștiință” sau de „uitare voluntară” (ceea ce e același lucru spus cu alte cuvinte) se tot propagă, multiplică și amplifică, de-a lungul întregii vieți a persoanei, până la atingerea stadiului de Rău ultim și absolut: ignorarea voită a ineluctabilității propriei morți. La care „nu ne gândim” niciodată, la nicio vârstă, și asta tot în scopul menținerii unui echilibru psihic așa zis normal. Uităm mereu ca să putem trăi.

În concluzie, pragmatic, existențial vorbind, domeniul Răului este mult mai întins decât domeniul Binelui. Aceasta este viața noastră a tuturor, dar și a fiecăruia dintre noi. Răul trăit e mult, Binele trăit e puțin. Conceptul opozițional binar „Bine/Rău” este un truism, o „verité de La Palisse” binaritatea lui e mediocră și impulsivă, dar manifestarea lui în viața omenirii întregi este surprinzătoare, paradoxală, și poate fi (culmea!) cuantificată. Răul, sub toate formele lui este de multe ori mai puternic decât Binele! Așa pare că spune filozofia dedusă din experiența vieții filozofico-morală și pe care „Bunul simț” o ocolește cu bună știință, se manifestă indubitabil și cu claritate în știința lingvistică. Iată ce am descoperit: Pornim de la aserțiunea general admisă că limba scris/vorbită a unui popor, limba română de pildă, reflectă atitudinea, specificitatea, originalitatea acestui popor, românii în abordarea existenței. În consecință se pare că merită să observăm cum se manifestă din punct de vedere pur lingvistic, în practica de zi cu zi a limbii scris/vorbite conceptul de Bine/Rău la români. Un instrument, cel

mai la îndemână, este dicționarul. Și ca să constatăm formele diferite lingvistice pe care le îmbracă conceptul în limba românească, de la o clasă socială la alta, de la o regiune la alta, de la o profesie la alta, ne-am folosit de Dicționarul de Sinonime al limbii române, autori Luiza Seche și Mircea Seche, ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1982. La „Bine”(pag.73) găsim vreo 30 de sinonime pentru toate situațiile reflectate de limbă, după concluzia științifică lingvistică a autorilor, ce se vrea exhaustivă. La „Rău” (pag.787 și 788) autorii menționează aproximativ 220 de sinonime sau sintagme sinonimice. Iată deci cum concluzia noastră filozofică existențială privind preeminența evidentă și indiscutabilă a Răului asupra Binelui în viața tuturor oamenilor este validată și cuantificată chiar (!) de analiza lingvistică. În limba română (dar foarte probabil și în marea majoritate a celorlalte limbi, ceea ce rămâne de cercetat), 220 de cuvinte și/sau expresii diferite desemnează diversele manifestări ale Răului, pe când numai 30 de termeni denumesc variantele Binelui pentru om. 88% Rău versus 12% Bine. Matematic de 7 (șapte)ori mai mult Rău pe lume și în limbă decât Bine!

Dezechilibrul lingvistic reflectă fidel dezechilibrul existențial. Qvot erat demonstrandum.

ART reading CITY

Ion Petrovici

Curs privat de istoria filosofiei

Editura PIM, Iași, 2023

Sub soarele înghețat. Nestingherit

Petrea EDUARD

Student la: Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, specializarea Fotografie, video, procesarea computerizată a imaginii.

Pasionat de fotografie, istorie și literatură. Sunt un împătimit al discuțiilor pe teme istorice, un atent ascultător și îmi place să cultiv talentul oratoric.

În privința activității mele, consider că fotografia este mediul artistic potrivit exprimării realităților actuale. Deși este o artă ce depinde de progresul tehnologic, fotografia îmi da îndeajuns de multă libertate pentru a surprinde cele mai frumoase, ori la capătul opus, cele mai dure elemente ale vieții.

De fel sunt o persoană sportivă, practicând Aikido-ul pentru o perioadă de mai bine de 8 ani, până în momentul plecării la studii. În paralel înotul, tenisul de masă și ciclismul sunt activități care îmi ocupă timpul.

Zic acest lucru deoarece fotografiile realizate de mine sunt surprinse în medii naturale, locuri unde numai un iubitor al mișcării și al naturii și-ar putea petrece zile, nopți, fotografiind.

Artele vizuale de multe ori lasă loc mai multor interpretări asupra unei opere, iar literatura, scrisul care îmi însoțește de multe ori fotografiile are rolul de a spune un mesaj clar, neinterpretabil, sau de a ghida privitorul spre mesajul pe care doresc să îl transmit.

Aici, acum

cât timpul s-a oprit în loc
am adunat cam tot ce-aveam prin casă
Au încăput toate într-un rucsac
l-am luat cu greu pe umeri
încă trag de el.
Aveam o busolă, dar s-a pierdut
pe drum
privesc înapoi dar pașii mă duc mai
departe
Nu credeam să ajung martor
mincinos
care să vrea înapoi
în celulă

Răsărit de poezie

Viorel SIRETEANU

Cineva spunea că poezia este regina pe care puțini o pot atinge. Lucru confirmat de-a lungul timpului. Și dacă ne mai și gândim că azi se tipăresc atâtea plachete cu poezie, unele de-a dreptul ridicule!?!... Dar, despre asta, cu altă ocazie. De pe malul stâng al Prutului, aproape de fiecare dată, ne-au venit vești bune și în ceea ce privește proza, dar și poezia. Mă voi opri la cartea studentei Mariana Hajder, care s-a născut în satul Cania, raionul Cantemir. Este studentă în anul al doilea la Facultatea de Filologie a Universității „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și fiind „o fire deschisă, sociabilă, are o poftă uriașă de viață”. Deja, autoare a două romane: Restul e tăcere și Linii de dialog, ea vine recent și cu un volum de poezie, Tu, răsăritul inimii mele. Nu de mult i s-a luat un interviu în revista de cultură „Cahulul literar și artistic”

unde dăm peste mărturisirile sincere ale unei adolescente. Versurile care o caracterizează (după propria-i mărturisire) ar fi: „Omului puțin îi trebuie./Pentru a te putea iubi./ Omului puțin îi trebuie./Pentru a te răni.” Hotărâtă să lupte pe toate meridianele puterii ei, poeta vrea să treacă Prutul în România sau chiar mai departe. E mult? E puțin? De ce a trecut de la proză la poezie? Ne lămurește Mariana Hajder: „Poezia pentru mine e un răsărit al inimii, așa cum și titlul este ca o dedicație pentru omul pe care-l iubim o veșnicie”. Mergem, cu atenție, la volumul de poezie, îl citim cu atenție și dăm peste „justificarea” autoarei: „Respir dorul,/ uneori, cu atâta neputință.../ Îmi creez un gând, în palme cu amorul./ și-mi iau în brațe a mea ființă...” Și, mai departe: „Vântul bate, dar mi-e pustnică a mea câmpie,/ Ceva care să mă schimbe sau (să mă) alunge”. Cartea se vrea a descrie un destin dual, de găsire și regăsire a sinelui. Din confesiunile Mariane, aflăm că „volumul a fost scris pentru fiecare copil adolescent, om matur” și că „este lăsată pentru a fi descoperită de fiecare cititor, atunci când va face popas printre paginile ei”. Mai rețin atenția, printre altele, unele imagini care duc spre prospețime: „să fiu cumpănit, de vise, să nu obosesc”, „tăcerea nu mai e cuvântul meu”, „rămâi o dedicație pentru oameni”. Ar mai fi de adăugat o mențiune specială pentru domnul Nicolae Dandiș, Primarul municipiului Cahul, iubitor și apărător al culturii, așa cum îl știm de atâta vreme și care a pus un umăr de susținere la apariția cărții de poezie a Mariane Hajder. Și, în aducere aminte, domnia sa și cu domnul Valeriu Baban au organizat, la 15 ianuarie 2009, marele spectacol de muzică și poezie dedicate Poetului Național, Mihai Eminescu, unde a participat și Grigore Vieru. Să ne bucurăm că și pe malul stâng al Prutului nasc și astfel de oameni minunați.

DICTIONAR

Artiști plastici gălățeni (199)

Corneliu STOICA

MARCU, Cristian – grafician, caricaturist, realizator de filme de animație (n. 29 ianuarie 1959, Galați m. 25 iunie 2012, București. Înmormântat la Huși). Urmându-și familia în copilărie, Cristian Marcu s-a stabilit în orașul Huși. Aici a absolvit Liceul „Cuza Vodă” (1978), a frecventat Cineclubul din cadrul Casei de Cultură, unde a realizat scurt-metrajul de animație „Pilule”, cu care instituția a ajuns până în faza republicană a Festivalului „Cântarea României, iar mai apoi, la București, a luat lecții de desen, compoziție și culoare în atelierele graficianului Nicolae Aurel Alexi și pictorului Ion Gânju. A lucrat în studioul de desene animate „Animafilm”. A debutat cu desene satirice în revista liceului, „Zorile”. A fost membru al Uniunii Artiștilor Plastici, al Uniunii Cineaștilor din România și membru fondator al Asociației Culturale „Punct”. Din 1989 a fost inițiator și director artistic al Salonului de grafică satirică „Damigenius” de la Huși. Și-a organizat opt expoziții personale. Începând din 1984 a colaborat cu caricaturi la publicații din țară („Flacăra”, „Urzica”, „Perpetuum Comic”, „Moftul Român”, „Papagalul”, „Academia Cațavencu”, „România liberă”, „Ziua”, „Țușca-Rătușca”, „Formula As”, „Plai

cu boi”, „Azi”, „Infractorul”, „Comics”), precum și de peste hotare: „Ludas Matyi”, „Eulenspiegel”, „Feconews”, „Witty World”, „IEJ” (International Education Journal – Australia), „Spilki”, „Courier International” (Franța) ș.a.. La „România liberă” a relansat banda desenată prin serialul social-politic „Povești pe scurtătură”. În ultimii ani de viață a ilustrat editorialele din cotidianul „Jurnalul Național”. A participat cu grafică satirică la o serie de saloane naționale, obținând peste

40 de premii și mențiuni la Costinești, Tg. Mureș, Vaslui, Focșani, Galați, Bistrița, Brăila, Suceava, Gura Humorului, Bacău, București etc. În același timp, creația sa a fost apreciată la manifestările internaționale de gen cu 23 de distincții, printre care: Marele Premiu (Amstelveen, Olanda, 1993), Premiul I (Istanbul, Turcia, 1995), Premiul de Excelență (Tokyo, Japonia, 1987), Premiul Special (Semarang, Indonezia, 1988; Skopje, Macedonia, 1998; Varazdin, Croația, 1999; București, 1997; Ploiești, 2001; Daejon, Coreea, 2002), Premiul „Ten Best Artists” (Trento, Italia, 1989), Premiul FECO (Beringen, Belgia, 1995). Este inclus în site-ul de grafică satirică, „Iran Cartoon”, dedicat celor mai importanți artiști străini, acesta prezentând două pagini permanente cu lucrări ale sale. În cadrul Studioului „Animafilm” a semnat regia la filmele de desene animate „Mozaic 3” și „Mozaic 6” (pilule), și animația la 32 de filme pentru copii, a ilustrat cărți pentru diferite edituri.

În grafica umoristică, artistul a cultivat toate genurile de caricatură: caricatura de satiră, caricatura portretistică, caricatura bazată pe metaforă sau simbol, caricatura așa numită „de șevalet”, destinată saloanelor de umor și sălilor de expoziție. A abordat un registru tematic variat, subiectele lucrărilor vizând realități extrase din mediul social-politic, din viața cotidiană sau fiind plăsmuiri ale propriei imaginații. Personajelor sale sunt configurate cu claritate, au contururi precise, dezarmoniile unor părți anatomice nu sunt exagerate, Uneori, accente suprarealiste își fac loc în compoziții. Linia desenului este viguroasă, mânăuită cu spontaneitate, culoarea vine să mărească expresivitatea reprezentărilor caricaturale. Umorul său este sănătos, amuză, creează o stare de bună dispoziție, dar poate să și intrige pe unii. Atunci când desenul satiric este doar o ilustrație la un

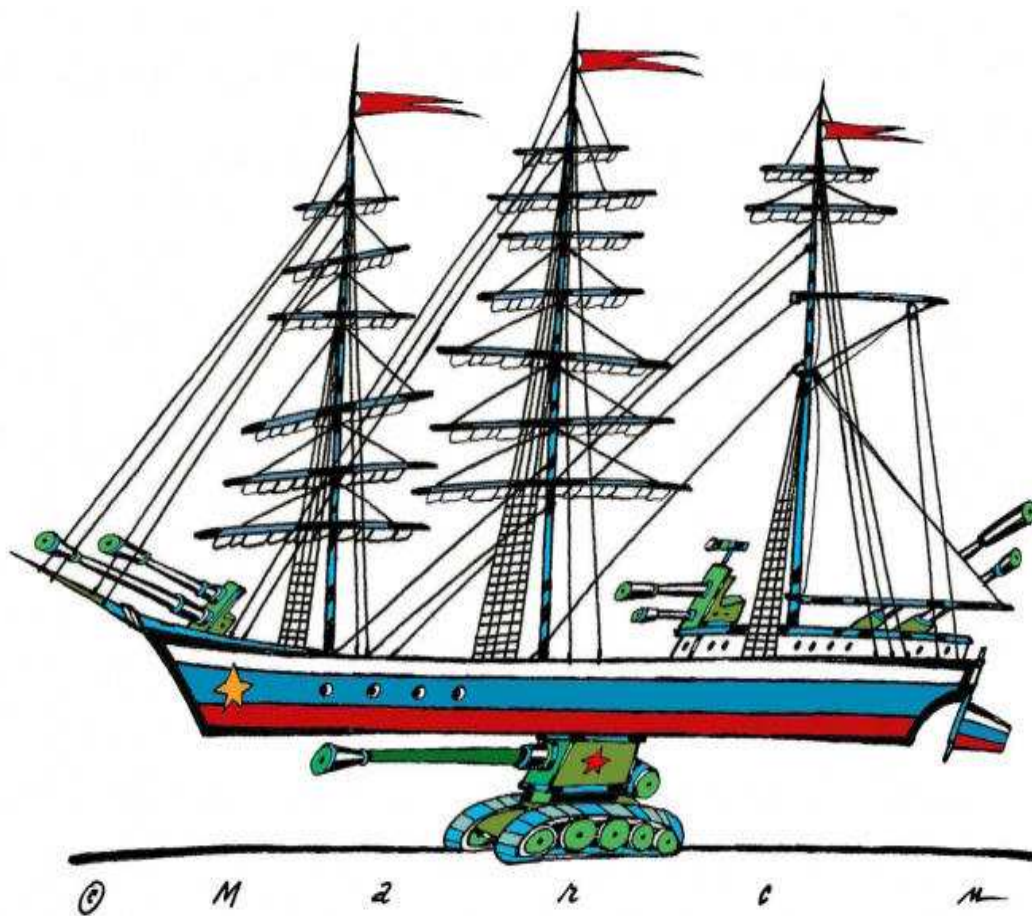
Cristian Marcu - Ochelari de războinic

Cristian Marcu - Adam și Eva

articol sau la un anumit editorial, artistul se concentrează, găsește soluțiile cele mai potrivite pentru a configura echivalențe plastice care să exprime cât mai convingător conținutul acestora. Apreciind că lucrările lui Cristian Marcu au stil și sunt ușor de recunoscut în expoziții și presă, graficianul și criticul de artă Ion Truică scria în cartea sa „Efectul de cupolă” (Editura Cronica, 2005): „Desenele sale au personalitate distinctă, sunt ușor de recunoscut după traseul lor elegant. Culoarea intervine în chip fericit, accentuează sensul și semnificația prin alegerea unei tonalități adecvate. Îi place să folosească acuarela cu reveniri, care îi permite să ajungă la tonul dorit. În desenele din «Jurnalul național» îndrăzneala lui în linie merge mai departe, își ia o libertate totală în imaginarea personajelor pe care le concepe după o «anatomie personală». Se produc mutații surprinzătoare în imagine, care măresc forța și caracterul șocant. Viziunea sa fantastică are ecouri din suprarealism și impresionează prin bogăția de idei vizuale”.

Plecat la Domnul prea de timpuriu, la numai 53 de ani, Cristian Marcu a rămas în cultura noastră ca un reprezentant important al graficii satirice contemporane, care a luat atitudine civică prin creația sa umoristică, a ilustrat cărți și s-a manifestat ca un spirit incisiv, inventiv, riguros în construcția imaginilor, original, bine cotate pe plan național și internațional. A crezut cu ardore în celebrul adagiu „ridendo castigat mores”.

MORPHOCHROMA

Sculptorul Aurel VLAD - 70

Corneliu STOICA

Sculptorul Aurel Vlad, personalitate de notorietate națională și internațională, unul dintre cei mai originali artiști români contemporani, împlinește frumoasa vârstă de 70 de ani, din care peste 40 i-a dedicat sculpturii și învățământului universitar.

Artistul s-a născut la 31 martie 1954, în Galați. A manifestat aptitudini și interes pentru modelaj și cioplit încă din clasa a V-a, însă întâlnirea din 1970/ 1971 cu sculptorul Mihai Mihai, proaspăt absolvent al Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, profesor la o școală gălățeană și conducător al unui cerc de artă din cadrul Universității ”Dunărea de Jos”, ucenicia în atelierului acestuia aveau să fie decisive pentru îmbrățișarea profesiei de sculptor. *„El a fost mentorul meu, va mărturisi artistul unui jurnalist. Când am intrat la Secția sculptură a Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, eram deja pregătit”* (Valentin Iacob, *Dialog cu sculptorul Aurel Vlad*, în „Formula As”, nr. 1142, 2014). A absolvit această instituție de învățământ artistic superior la clasa prof. Geta Caragiu Gheorghită și prof. Marin Iliescu (1984). Este membru al U. A. P. R., din 1990. În 2005 și-a luat doctoratul în Arte Vizuale. Din același an a fost conferențiar univ.

dr. la Universitatea Națională de Artă din București, iar în perioada 2008 – 2012 a îndeplinit și funcția de decan al Facultății de Arte Plastice din cadrul acestei instituții.

De-a lungul timpului și-a organizat peste 30 de expoziții personale în țară (București, Bacău, Timișoara, Miercurea Ciuc, Tg. Jiu, Constanța, Craiova, Alba Iulia) și în străinătate (Gütersloh, Zehenstadel - Hemau, Berlin, München – Germania; Veneția – Italia; Kolsterneuburg – Austria) și a participat la numeroase expoziții naționale și internaționale de la București,

Iași, Arad, Timișoara, Veneția, Ravenna, Roma, Grottaglie (Italia), München, Hanovra, Leipzig, Aachen, Stuttgart, Bonn (Germania), Gabrovo (Bulgaria), Strasbourg, Nisa (Franța), Sevilla (Spania), Ankara (Turcia), Budapesta (Ungaria), New Delhi (India), Amsterdam (Olanda), Londra (Marea Britanie etc. A participat, de asemenea, la simpozioanele de creație plastică de la, Căsoaia, Arad; „Scânteia” (1986); Oarba de Mureș (1987); Sighetul Marmației (1988); 1990, Mtheta, Georgia (1990); Galați (1991, 1995); Bacău (1993), Althausen, Germania (1994); Hojer, Danemarca (1995); Burgessler, Germania (1996); Gârâna, Caraș-Severin (1996); Timișoara (2006, 2009, 2012, 2013), Bogați, Argeș (2006); Dorohoi și Sibiu (2007); 2008, Parnu, Estonia (2008). În spații publice are amplasate mai multe lucrări de artă monumentală: „Zidul roșu” (metal), Câmpulung Muscel (1998); „Cortegiul Sacrificațiilor” (bronz), Memorialul Sighet, Sighetul Marmației (1999); „Iisus cu vița de vie” (bronz), Aricești, Prahova (2000); „Izvorul vieții” (piatră), Beratzhausen, Germania (2001); „Joaca cu Îngerul” (bronz), Concordia, Orașul Copiilor, Ploiești Vest, Prahova; „Coloana Mariei” (piatră), Beratzhausen, Germania (2002), „Îngerul meu” (bronz), Piazza, Romania, București (2004). S-a făcut cunoscut și prin cărțile publicate: „Gest și adevăr în sculptură”, Editura Centrului Cultural Palatele Brâncovenești, București, 2010; „Gestul în sculptură între expresie și simbol”, Editura Paideia, București, 2006; „Personajul din atelier”, Editura UNARTE, București, 2010 „Ne(liniștea)”, Editura UNARTE, București, 2014; „Silent Witnes”, Editura UNARTE, București, 2016. A fost onorat cu mai multe distincții: Bursa „Paciurea” pentru sculptură (1986); Premiul pentru sculptură al U.A.P.R. (1990); Marele Premiu

al Salonului Municipiului București (1998); Premiul „Ion Andreescu” al Academiei Române în domeniul artelor plastice (2000); Ordinul Național „Pentru Merit” în grad de Comandor (2000); Premiul „Omnia” al Academiei Române pentru sculptură (2002); Premiul III la Simpozionul Internațional de Sculptură din Fuente Palmera, Spania (2003); Marele Premiu „Constantin Brâncuși”, Bienala de Pictură, Sculptură și Grafică, Arad (2009);); Marele Premiu „Constantin Brâncuși”, Bienala de Pictură, Sculptură și Grafică, Timișoara (2010); Diploma de Excelență și Premiul Centrului de Cultură „George Apostu”, Bacău (2011); Premiul pentru excelență în artă, acordat de U. A. P. R (2014); Premiul „Constantin Brâncuși”, acordat de Marea Lojă Națională din România (LMNR) și Academia Română (2016); Premiul Național „Constantin Brâncuși” pentru lucrarea „David și Goliat”, metal (2021).

Aurel Vlad este unul dintre cei mai interesanți reprezentanți ai postmodernismului din arta românească. S-a scris despre el că ar fi chiar „un fenomen” al sculpturii postmoderne. Original în abordarea unor subiecte de natură mistică, în tratarea unor probleme ce țin de existența omului contemporan, el este la fel de original și în utilizarea unor materiale neconvenționale. În repertoriul mistic al sculpturii sale întâlnim Criști, Cruci, Altare, Troițe, simboluri religioase din mitologia bizantină și tradițional românească, figuri hieratice de o frumusețe austeră. Scriind despre Aurel Vlad, criticul de artă Pavel Șușară arată că „deși este un artist robust, din specia celor care visează monumental și meditează frust asupra materialului și a disponibilităților sale, acesta și-a construit personalitatea și s-a impus în conștiința publică printr-un fel de arhitecturi ale vidului, de frize realizate prin decupaj, la limita eposului etnofolcloric

cu ironia ludică și cu pietismul unui meșter de iconostase”. Folosind tehnica traforajului, atât pentru lucrări realizate în lemn cât și în metal, el a creat un univers de imagini cu semnificație biblică și mitologică, sau care au dat viață unor teme aflate în strânsă relație cu existența și condiția umană. Ulterior artistul a simțit nevoia abordării și a *ronde-bosse*-ului, îndreptându-se spre o sculptură bazată spre un modelaj cu accente din stilistica expresionistă. Personaje prezentate individual sau în grup, în atitudini și gesturi diferite, trăiesc tensiuni interioare sfâșietoare, sunt mistuite de drame sufletești puternice. Elocvent în acest sens este grupul statuar „Cortegiul Sacrificaților”, realizat în bronz, amplasat în una din curțile interioare ale Memorialului victimelor comunismului și al rezistenței de la Sighet. Omuleții turnați în bronz sau fier, precum și giganții din lemn ori papier maché sunt plâsmuiri stranii, în care îl întâlnim și pe moralistul Aurel Vlad („Aplaudacii”), dar și pe creatorul preocupat ca prin gest și atitudine să exprime starea unică a personajelor, comportamentul, reacția acestora („Bucurie”, „Durere”, „Frica”, „Spaima”, „Pelerini”, „Martori tăcuți” etc.). De altfel, una din expozițiile sculptorului, cea de la „Simeza”, din 2005, s-a intitulat chiar „Laboratorul gestului”. La Galați, în edițiile din 1991 și 1995 ale Taberei de sculptură în metal, Aurel Vlad a realizat lucrările de artă monumentală „Suflet pe ape” (Faleza inferioară a Dunării) și „Taurul roșu” (Parcul „Cloșca”), ambele bazate pe decuparea și sudarea elementelor în forme care pun în evidență prevalența planului asupra volumului.

La aniversarea celor 70 de viață, îi urăm celebrului sculptor multă sănătate, inspirație, încă mari împliniri artistice și să ne încânte mulți ani înainte cu rodul trudei unei profesii pe care marele Constantin Brâncuși o considera ca fiind cea mai grea. La mulți ani!

Aurel Vlaicu - Dansul omului câine

Aurel Vlaicu - Taurul Roșu, 1995, Parcul Cloșca Galați

CARTEA DE ARTĂ

Albumul Constantin-Adrian (Cornel) Corcăcel

Silvia DUMITRU

Cunoscutul istoric și critic de artă Corneliu Stoica este prezent pe piața cărții la începutul acestui an cu un nou album de artă consacrat graficianului gălățean Constantin-Adrian (Cornel) Corcăcel, unul dintre cei mai activi membri ai Filialei Locale a U. A., P. R., doctor în arte vizuale al Universității Naționale „George Enescu” din Iași cu teza „Tehnica pastelului între tradiție și contemporaneitate”, lector universitar la Facultatea de Arte din cadrul Universității „Dunărea de Jos” Galați.

Apărut la Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, albumul are formatul 20 x 22 cm, conține 204 pagini, este tipărit pe hârtie cretată de 170 gr./m.p., cu coperte cartonate și laminate, forzaț. Este structurat în următoarele secțiuni: *Studiu monografic, Grupaj de fotografii* în care artistul este prezentat în diferite perioade ale vieții sau în compania unor personalități, *Antologie critică, Cronologie, Bibliografie, Rezumate în limbile franceză și engleză, Reproduse și De același autor* (o fișă cu cărțile publicate de autorul albumului).

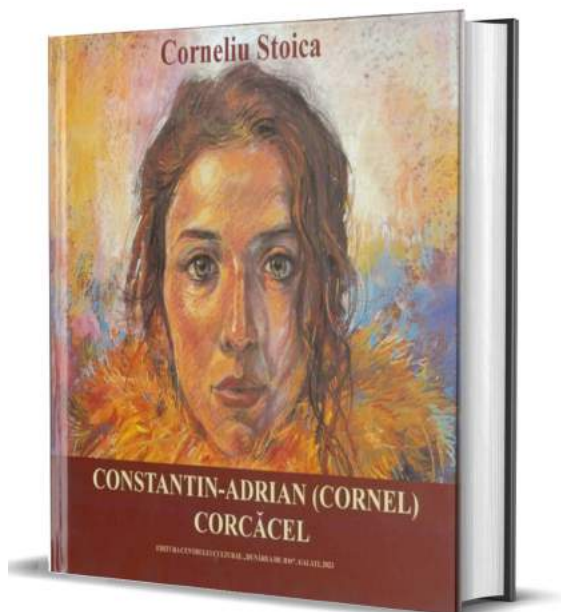
În studiul său monografic, intitulat „Omul – în centrul creației”, Corneliu Stoica face mai întâi o incursiune în istoria graficii cultivate de-a lungul anilor la Dunărea de Jos, reliefând contribuția adusă se Nicolae Mantu, Elena Hanagic, Mihail Gavrilov, Gheorghe Naum, Emilia Dumitrescu, Mihai Dăscălescu, Nicolae Spirescu, Dumitru Cionca, Ana-Maria Andronescu, Vasile Onuț ș.a. la dezvoltarea acestui domeniu al artei, succesele repurtate de aceștia pe plan național și internațional, conchizând că „*însuși Cornel Corcăcel este un exponent care duce mai departe, în viziunea și stilul care-l individualizează, frumoasele tradiții ale artei plastice din Moldova de Sud*” și că „*atât la catedră cât și în comunitatea artistică promovează cultul pentru valorile artei românești și universale, îndrumă și șlefuieste tinere talente, își croiește în continuare traseul propriei cariere artistice cu acribie, înalt profesionalism și maximă responsabilitate față de artă și față de beneficiarii acesteia*”. Sunt reliefate mai apoi principalele coordonate ale vieții și activității artistului, expozițiile personale organizate, participarea la manifestările de profil cu caracter local, național și internațional, participarea ca membru fondator la acțiunile Societății Artiștilor Figurativi din România (SAFR), premiile și distincțiile cu care a fost onorat etc.

Partea cea mai consistentă a studiului o reprezintă comentariile și analizele făcute asupra operei de până acum a graficianului, operă aflată în zona figurativului și în care, așa cum menționează criticul, Cornel Corcăcel „*a cultivat portretul, peisajul urban și rural, natura statică, florile, s-a inspirat din mitologia universală și cea biblică, a ipostaziat imagini din*

lumea miraculoasă a copilăriei, din lumea circului și teatrului, din lumea monastică, a materializat vizual idei ce țin de pătrunderea sensurilor majore ale existenței umane sau de celebrarea perenității frumosului". Comentariile și analizele lui Corneliu Stoica sunt făcute cu pertință, cu simț al proprietății termenilor, exprimarea este clară, iar creațiile avute în vedere sunt cele realizate îndeosebi în tehnica pastelului, în care el a obținut rezultate remarcabile atât în portretistică, dar și în celelalte genuri abordate (peisaj, natură statică, nud, compoziție). Nu sunt ocolite nici lucrările în care el a folosit alături de pastel și acrilice (ciclul BIP dedicat celebrului mim francez Marcel Marceau, unul dintre cei mai mari artiști ai pantomimei secolului al XX-lea), pastel și cărbune, acuarelă, grafit, grafit și foiță de aur sau gravura în ac rece.

Aprecierile din secțiunea „Antologie critică” sunt datorate criticilor de artă Mariana Tomozei Cocoș, Valentin Ciucă, Mircea Oliv, Dan Basarab Nanu, manager al Muzeului de Artă Vizuală, și pictorilor Gheorghe Andreescu și Gheorghe Miron, acesta din urmă fiind cel care l-a pregătit pe Cornel Corcăcel pentru examenul de admitere la Facultatea de Arte Plastice, Decorative și design din cadrul Universității Naționale George Enescu” Iași și care consideră că în creația acestuia „*întâlnești măiestrie, frumusețe, acuratețe, într-un cuvânt Calitate*”, că „*el și-a dorit de la început să introducă în meniul artistic permanent corpul uman și a reușit pentru că iubește cel mai frumos subiect pe care un artist îl poate aborda în creația sa, și anume Omul*”.

Trecând peste „Cronologie”, care conține prezentarea celor mai importante evenimente din viața artistului, și „Bibliografie”, elaborată cu sprijinul doamnei Camelia Toporaș de la Biblioteca

V. A. Urechia, opera lui Cornel Corcăcel este ilustrată în album prin 46 de desene introduse în textul monografic și 140 de reproduceri color, reprezentând toate genurile și tehnicile cultivate de acesta. Sunt imagini semnificative, care redau tipografic cu fidelitate formele și coloristica lucrărilor originale, astfel că cititorii și iubitorii de frumos pot urmări în condiții foarte bune evoluția graficianului.

Cu această nouă apariție editorială, numărul albumelor de artă ce poartă semnătura lui Corneliu Stoica a ajuns la cifra 15. Tot atâtea prețioase instrumente oferite celor interesați să cunoască mișcarea plastică gălățeană și pe reprezentanții acesteia. Salutăm gestul nobil al domnilor Nelu Mocanu, manager general al SF TEX Mercedes Benz Galați, și Gabriel Popescu, administrator Market Studenți 152 SRL Galați, sponsori care au făcut posibilă editarea acestui album de artă dedicat unui important reprezentant al graficii românești contemporane și o mândrie a plasticii gălățene.

ARHIVĂ FOTO

1. Inaugurarea Sălii de Spectacole a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”

CRONICĂ

5. Un moment muzical „astral” - Vasile Savin
8. Plutirile inimii străpungătoare - Octavian Mihalcea
17. Educație cu zâmbete - Ghiță Nazare
26. O poezie ca o sfântă Liturghie - Dorina Stoica
29. Scurta istorie a dansului - Theodor Vasilescu
32. Despre „Rău” și despre „Bine” - Nicolae Oprețescu
36. Răsărit de soare - Viorel Sireteanu

SERIAL

10. 150 de ani de la nașterea lui Eugeniu P. Botez (Jean Bart). Datorii
uitate (I) - Gheorghe Felea
22. Un transplant de aripi - Ion Manea

CREAȚIE LITERARĂ

15. Pe câmp cu inul albastru - Adrian Zăinescu
20. Ce ne strivește și ne face altceva - Dumitru Viorel Neagu
35. Sub soarele înghețat. Nestingherit - Petrea Eduard

ART CITY Reading CITY

19. Eseuri cioraniene - Ionel Necula, Ed. PIM, Iași, 2023
34. Curs privat de istorie filosofiei - Ion Petrovici, Ed. PIM, Iași

ARTĂ PLASTICĂ

37. DICȚIONAR. Artiști plastici gălățeni (199) - Corneliu Stoica
40. MORPHOCHROMA. Sculptorul Aurel Vlad: 70 - Corneliu Stoica
43. Cartea de Arta. Albumul Constantin - Adrian (Cornel) Corcăcel -
Corneliu Stoica

ziua
mondială
a poeziei

21 martie

Galati, cod:800008, str. Domnescă, nr. 61,
Tel.-Fax.: 00-40-236-418400; 00-40-236-415590;
E-mail: office@ccdj.ro - revistadunareadejos@ccdj.ro

www.ccdj.ro

